SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia Komisji Budżetu i Finansów Publicznych (51.)

4 stycznia 2021 r.

Warszawa 2021 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2021 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji: 07 – Najwyższa Izba Kontroli; 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe; 58 – Główny Urząd Statystyczny; 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa; 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa; 81 – Rezerwa ogólna; 83 – Rezerwy celowe; 85 – Budżety wojewodów ogółem, a także planów finansowych: Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS; Funduszu Reprywatyzacji; Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego; Rzecznika Finansowego; Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego (druk senacki nr 294, druki sejmowe nr 640, 785 i 785-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczy zastępca przewodniczącego Paweł Arndt)

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Dzień dobry państwu.

W zastępstwie pana przewodniczącego Kazimierza Kleiny, który dzisiaj pracuje z nami zdalnie, otwieram posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Witam wszystkich przybyłych na nasze dzisiejsze posiedzenie. Witam także tych, którzy pracują z nami zdalnie. Witam pana ministra Sebastiana Skuzę z Ministerstwa Finansów, witam szefów i przedstawicieli instytucji, których budżety dzisiaj będziemy rozpatrywać.

Informuję, że posiedzenie komisji jest transmitowane w internecie.

Proszę mi pozwolić, że wygłoszę formułki, które zawsze na początku powinny być wygłoszone.

Proszę o informację, czy na sali znajdują się osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową w rozumieniu ustawy o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa? Nikt się nie zgłasza. Rozumiem, że takich osób na sali nie ma.

Proszę państwa senatorów, którzy są obecni na sali, o nieuruchamianie aplikacji do połączenia zdalnego, gdyż doprowadzi to do sprzężeń akustycznych. Jak na razie, takich senatorów zbyt wielu nie ma, ale to też jest ważna sprawa.

Szanowni Państwo, chciałbym teraz sprawdzić, czy wszyscy senatorowie, którzy chcieli wziąć udział w posiedzeniu komisji w sposób zdalny, zostali już włączeni do posiedzenia.

(*Głos z sali*: Tak.)

Ja rozumiem, że mamy kworum i możemy...

(*Głos z sali*: Tak. 4 senatorów pracuje zdalnie.)

4 senatorów pracuje zdalnie.

Chciałbym także sprawdzić, czy goście, którzy chcieli uczestniczyć w posiedzeniu w sposób zdalny, zostali włączeni do posiedzenia.

(*Głos z sali*: Potwierdzam.)

Dziękuję bardzo.

Jeszcze jedna rzecz. Proszę wszystkich państwa, i państwa senatorów, i gości obradujących zdalnie, o upewnienie się, czy państwa iPady lub komputery są podłączone do zasilania, a kamery w nich włączone. Proszę także o zapewnienie takiego położenia iPada lub komputera oraz obiektywu kamery, aby byli państwo widoczni podczas połączenia.

Zapisywanie się do głosu przez senatorów oraz gości biorących udział w posiedzeniu w sposób zdalny może nastąpić przez czat w aplikacji lub werbalnie. Zabranie głosu przez senatora lub gościa biorącego udział w posiedzeniu komisji w sposób zdalny będzie możliwe dopiero po jego udzieleniu przez przewodniczącego komisji. Przed zabraniem głosu proszę państwa o samodzielne włączanie mikrofonów. Po skończonej wypowiedzi proszę wyłączyć mikrofon.

Proszę państwa – zwłaszcza do kolegów senatorów chciałbym się zwrócić – gdyby były techniczne kłopoty z połączeniem się, to jest znany, mam nadzieję, specjalny numer telefonu, pod którym można dokonywać zgłoszeń problemów technicznych.

Kworum sprawdziliśmy. Tak że, proszę państwa, możemy przystąpić do pracy.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2021

w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania naszej komisji. Jest to druk senacki nr 294 i druki sejmowe nr 640, 785 i 785-A.

Zanim przystąpimy do realizacji programu dzisiejszego posiedzenia, chciałbym, żebyśmy wszyscy ustalili sposób pracy Komisji Budżetu i Finansów Publicznych nad budżetem. Mam taką propozycję. Jeśli chodzi o dzisiejsze posiedzenie, to chciałbym, żeby ono odbyło się w sposób następujący: w pierwszej kolejności poprosiłbym pana ministra finansów o ogólne przedstawienie budżetu, potem chciałbym udzielić głosu po kolei wszystkim przedstawicielom czy szefom firm, których budżety są dzisiaj opiniowane. Miałbym też taką propozycję, żeby po wystąpieniu pana ministra nie było dyskusji, tę dyskusję odbylibyśmy później. Dyskusja dotyczyłaby poszczególnych części budżetu, które dzisiaj będziemy omawiali, a potem byśmy podziękowali wszystkim przedstawicielom instytucji i przystąpili do pracy z samym Ministerstwem Finansów. Wtedy poprosiłbym też pana ministra o to, żeby zrelacjonował wszystkie pozostałe części budżetu, które są w gestii naszej komisji, i odbylibyśmy debatę ogólną. Tak bym to widział, jeśli chodzi o dzisiejsze posiedzenie.

Jeśli zaś chodzi o kolejne posiedzenia, to taką mam propozycję. Poprawki. Przede wszystkim chciałbym, żeby poprawki były zgłaszane do jutra, do godziny 14.00. Do godziny 14.00 wszystkie komisje mają zgłosić swoje opinie, swoje sprawozdania, również ewentualne swoje poprawki. Dlatego też chciałbym prosić państwa senatorów, aby poprawki, które dotyczą naszej pracy czy w ogóle budżetu, zostały zgłoszone jutro do godziny 14.00. O godzinie 15.00 spotkalibyśmy się z przedstawicielami poszczególnych komisji, wysłuchali ich opinii i sprawozdań, i po tym posiedzeniu odbylibyśmy tzw. posiedzenie kończące, w czasie którego głosowalibyśmy nad poprawkami.

Posiedzenie z przedstawicielami komisji zaplanowane jest na godzinę 15.00.

Wszystko w tej sali, tak?

(*Głos z sali*: Tak.)

Wszystko w tej sali. Tak jak powiedziałem, na godzinę 15.00. A po tym posiedzeniu planowane jest wstępnie na godzinę 18.00 posiedzenie naszej komisji, na którym mielibyśmy omówić i przegłosować ewentualne poprawki.

Myślę, że tu moglibyśmy być elastyczni. Tylko pytanie, jak długo będzie trwało to posiedzenie o godzinie 15.00. Gdyby tych poprawek nie było zbyt dużo i Biuro Legislacyjne mogłoby się z nimi w jakiś sposób uporać i je uporządkować, to może wcześniej niż o godzinie 18.00 zrobilibyśmy spotkanie, to byłoby spotkanie tylko z panem ministrem Skuzą i przedstawicielami Ministerstwa Finansów. Tak jak mówię, może to być o godzinie 18.00, ale może uda się to zrobić wcześniej.

W związku z tym mam pytanie do kolegów senatorów: czy aprobują taki sposób pracy nad budżetem na rok 2021? Nie słyszę głosów sprzeciwu. Rozumiem, że nie ma uwag.

W związku z tym jako komisja przyjęliśmy sposób pracy nad budżetem na rok 2021.

W tej sytuacji przystępujemy do realizacji dzisiejszego posiedzenia.

Tak jak wcześniej zapowiedziałem, poprosiłbym pana ministra Skuzę o ogólne zrelacjonowanie budżetu na 2021 r., bez dyskusji, dyskusję przeprowadzimy w terminie późniejszym. Potem oddałbym głos przedstawicielom poszczególnych instytucji.

Bardzo proszę, pan minister Sebastian Skuza.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Chciałbym w sposób syntetyczny przedstawić ustawę budżetową uchwaloną przez Sejm w dniu 17 grudnia 2020 r.

Na wstępie przedstawię główne założenia, które stanowiły podstawę opracowania budżetu państwa na rok 2021. W 2020 r. po gwałtownym wyhamowaniu gospodarki zakładamy, że w 2021 r. zacznie się odbywać wzrost gospodarczy wspierany przez wzrost udziału inwestycji z sektora inwestycji rządowych i samorządowych w produkcie krajowym brutto. Również poziom dochodów budżetu państwa w 2021 r. będzie determinowany przewidywanym powrotem gospodarki na ścieżkę wzrostu.

Jeżeli chodzi o obecną i prognozowaną sytuację makroekonomiczną, to w prognozie do ustawy budżetowej przyjęto, że w całym roku 2020 realne tempo wzrostu PKB spadnie o 4,6% rok do roku. Było to założenie mocno konserwatywne. I tu główną przyczyną, jak szacowaliśmy, miał być spadek konsumpcji gospodarstw domowych oraz inwestycji prywatnych. Przewidywane na 2021 r. tempo wzrostu realnego PKB zakładamy

na poziomie 4% rok do roku. Mieści się to w przedziale prognoz rynkowych, prognoz Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Europejskiej. Co do podstawowych parametrów rynku pracy zakłada się, że stopa rejestrowanego bezrobocia wzrośnie z 5,2% do 8% na koniec 2020 r., by na koniec 2021 r. sięgnąć ok. 7,5%. W zakresie nominalnego tempa wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przyjęto, że w roku 2021 wyniesie ono 3,4%. W kwestii inflacji zakładany scenariusz to 3,3% w 2020 r. i 1,8% w 2021 r. Zakłada się, że w kolejnych latach średnioroczne zmiany wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych będą podążać w kierunku celu inflacyjnego Narodowego Banku Polskiego.

Ustawa budżetowa na 2021 r. została przygotowana z zastosowaniem zmodyfikowanej stabilizującej reguły wydatkowej. Jest to niejako możliwość korekty o tzw. wydatki S związane ze skutkami COVID oraz możliwość powiększenia wydatków o wydatki majątkowe. Ustawa budżetowa przedstawia kwotę planowanych na rok wydatków – na poziomie takiego nieprzekraczalnego limitu wydatków – na 755,1 miliarda zł. To byłby planowany nieprzekraczalny limit na rok 2021. Ustawa budżetowa na rok 2021 zakłada dochody budżetu państwa na poziomie 404,5 miliarda zł, zaś wydatki na poziomie 486,8 miliarda zł. Zatem maksymalny deficyt budżetu państwa został ustanowiony w wysokości 82,3 miliarda zł. Należy mieć na uwadze to, że podawana kwota deficytu zawsze jest kwotą maksymalną, że deficyt nie może być wyższy niż ta kwota, on może być niższy, a to jest taki nieprzekraczalny limit.

Szczegółowe omówienie dochodów budżetu państwa zostanie przedstawione, jak pan przewodniczący powiedział, za chwilę, kiedy będziemy omawiali część 77, niemniej jednak już może przedstawię główne pozycje. Główna pozycja dochodów, dochodów podatkowych to będzie, jak się szacuje, kwota 369,1 miliarda zł, w tym: podatek od towarów i usług – 181 miliardów, podatek akcyzowy – 71,1 miliarda zł, PIT – 69,3 miliarda zł, CIT – 37,1 miliarda zł, tzw. podatek bankowy – 4,9 miliarda zł. Dochody niepodatkowe zostały zaplanowane w kwocie 32,8 miliarda zł. W tej kwocie planuje się wpłatę z zysku Narodowego Banku Polskiego na poziomie 1,3 miliarda zł.

Jeżeli chodzi o stronę wydatkową budżetu państwa, to pragnę podkreślić, że ustalony w ustawie budżetowej limit wydatków, czyli już samych wydatków budżetu państwa, wynosi 486,8 miliarda zł. Również jest to kwota maksymalna, nie może być ona przekroczona.

Przewidziano również kontynuację działań na rzecz priorytetów rządu, takich jak realizacja niektórych programów socjalnych. Przewiduje się też realizację nowych zadań. Do najważniejszych zadań, których finansowanie w roku 2021 jest najistotniejsze, należy program „Rodzina 500+", tzw. trzynasta i czternasta emerytura, waloryzacja świadczeń emerytalno-rentownych od 1 marca, zwiększenie nakładów na finansowanie ochrony zdrowia do poziomu 5,3 PKB, finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na poziomie zwiększonym do 2,2 PKB, zwiększenie wydatków w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki. Chciałbym zwrócić uwagę na to, że te wydatki, o których mówiłem, te 3 ostatnie pozycje, czyli zdrowie, potrzeby obronne i nauka, są finansowane w odniesieniu do wskaźników makroekonomicznych PKB czy też inflacji. I tutaj nie ma żadnych ograniczeń czy mrożenia tych wydatków na rok 2021. Nie tak dawno przedmiotem obrad komisji, później Senatu i Sejmu była ustawa okołobudżetowa. Tam były pewne kwestie związane z mrożeniem np. funduszu nagród czy wynagrodzeń na poziomie roku 2020, czy nawet nieuwzględnianie funduszu nagród w budżetach poszczególnych jednostek w roku 2021. Tymczasem chciałbym zwrócić uwagę na to, że przy tych wydatkach nie ma żadnego zamrożenia w ustawie okołobudżetowej na rok 2021. Strona wydatkowa ustawy budżetowej jest spójna z już przyjętą przez Sejm ustawą, tzw. ustawą okołobudżetową.

Uwzględniając dostosowanie metodyki krajowej do metodyki europejskiej oraz podział wydatków zgodny z maksymalnymi limitami wynikającymi ze stabilizującej reguły wydatkowej, prognozuje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych według metodyki unijnej, czyli ESA 2010, wyniesie ok. 6% PKB. Planowana w ustawie budżetowej wysokość państwowego długu publicznego na koniec 2021 r. to kwota 1 biliona 242 miliardów zł, czyli 52,7% produktu krajowego brutto. Zaś wielkość długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, czyli już według metodologii ESA, tzw. general government, na koniec 2021 r. planuje się na poziomie 1 biliona 511 miliardów zł, w relacji do PKB byłoby to 64,1%. To są, jak powiedziałem, podobnie jak z niektórymi wskaźnikami

makroekonomicznymi, założenia przyjmowane w momencie przygotowywania projektu ustawy budżetowej i jej procedowania na poziomie parlamentu.

Na zakończenie pragnę się odnieść do niektórych zmian, jakie nastąpiły podczas prac w Sejmie. Szczegółowa informacja w tym zakresie została przedłożona panu przewodniczącemu w odrębnym piśmie, wobec tego przedstawię może najważniejsze ze zmian. Nie zmienił się poziom planowanego deficytu, czyli jest on na takim samym poziomie, jaki został przyjęty przez Radę Ministrów. W trakcie sejmowych prac nad budżetem na rok 2021 zwiększyły się dochody i wydatki o nieznaczną kwotę, niewiele ponad 43 miliony zł. Wzrost dochodów nastąpił w części dotyczącej zdrowia. Jest to związane z przekazywanymi przez Narodowy Fundusz Zdrowia dodatkowymi wpływami w trybie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej. I równocześnie o taką kwotę zwiększają się wydatki umożliwiające budowę przez Centrum e-Zdrowia nowego systemu informatycznego dla Narodowego Funduszu Zdrowia.

Jeżeli chodzi o stronę wydatkową budżetu państwa, to w wyniku poprawek sejmowych nastąpiły zwiększenia, zmniejszenia oraz przesunięcia wydatków w poszczególnych częściach w ramach rezerw. Najważniejszymi ruchami były prace w zakresie budżetów jednostek, o których mowa w art. 139 ustawy o finansach publicznych, w związku z dostosowaniem ich strony wydatkowej do tzw. ustawy okołobudżetowej. Środki te w głównej mierze zostały przesunięte do rezerwy ogólnej. Chodziło tu głównie o wytyczne, które... przepraszam, nie o wytyczne, a o zapisy, które zawierała ustawa okołobudżetowa, dotyczące np. zamrożenia wynagrodzeń w instytucjach takich, jak np. instytucje sądownictwa, na poziomie wskaźników z roku bieżącego, czyli nie byłoby tam waloryzacji. Zwiększenie wydatków miało miejsce np. w części „Sprawiedliwość" per saldo o ok. 43,8 miliona zł, w części „Środowisko" – o 24,5 miliona zł, w części „Zabezpieczenia społeczne" – o 62,7 miliona zł, w części „Zdrowie" – o 24,3 miliona zł i w części „Powszechne jednostki prokuratury" – o kwotę 65 milionów zł. Tutaj byłby to wydatek prorozwojowy, na zakup infrastruktury zapasowego ośrodka przetwarzania danych.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Zwracam się z uprzejmą prośbą o pozytywne zaopiniowanie ustawy budżetowej na rok 2021. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.

Tak jak ustaliliśmy, teraz nie będziemy przeprowadzali dyskusji, tę dyskusję przeprowadzimy w drugiej części naszego posiedzenia, a teraz oddałbym głos przedstawicielom tych instytucji, których budżety też dzisiaj mamy omówić. Poprosiłbym, żeby stało się w następującej kolejności: najpierw przedstawiciel Komisji Nadzoru Finansowego, potem Najwyższej Izby Kontroli, następnie rzecznika finansowego, Głównego Urzędu Statystycznego, Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego, a na końcu prosiłbym o zabranie głosu przedstawiciela Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność".

W takim razie bardzo proszę. Przedstawiciel Komisji Nadzoru Finansowego, zdaje się, online uczestniczy w naszym posiedzeniu. Wpisany jest tutaj pan przewodniczący Jacek Jastrzębski.

Bardzo proszę, Panie Przewodniczący, o zabranie głosu.

(*Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Rafał Mikusiński*: Dzień dobry. Dzień dobry państwu...)

(*Zakłócenia w trakcie wypowiedzi*)

Panie Przewodniczący, mamy kłopot, tutaj głos dociera bardzo zniekształcony. Nie wiem, czy pan ma mikrofon za blisko, czy istnieje jakiś inny problem techniczny.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Nie ma połączenia?

(*Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Rafał Mikusiński*: Jeszcze raz dzień dobry.)

(*Zakłócenia w trakcie wypowiedzi*)

(*Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Rafał Mikusiński*: Nic z tego nie będzie.)

Jakiś pogłos jest.

(*Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Rafał Mikusiński*: My nie mamy obrazu.)

Jest jakiś pogłos. Nie wiem... Ale tu u nas też...

(*Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Rafał Mikusiński*: Pewnie pogłos jest dlatego, że ktoś jeszcze oprócz nas jest w tej chwili włączony jako mówca. Czy nas słychać?)

Bardzo proszę o wyłączenie wszystkich mikrofonów wszystkich naszych gości pracujących zdalnie.

Bardzo proszę.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
RAFAŁ MIKUSIŃSKI

Dzień dobry jeszcze raz.

(*Zastępca Przewodniczącego Paweł Arndt*: Teraz słychać.)

Z tej strony Rafał Mikusiński, zastępca przewodniczącego.

Pan przewodniczący przekazał mi omówienie punktu dotyczącego prezentacji naszego budżetu. Przepraszam bardzo, z powodów technicznych nie mamy wizji. Mam nadzieję, że dobrze mnie słychać.

Szanowni Państwo, plan finansowy urzędu na rok 2021 przygotowany został zgodnie z obowiązkami z rozporządzenia ministra finansów z 28 stycznia 2019 r. i wynika z zadań nadzorczych, jakie leżą po stronie urzędu oraz Komisji Nadzoru Finansowego.

W dużym skrócie, jeśli mogę tak to przekazać, koszty ogółem w roku 2021 zostały zaprognozowane na poziomie 450 milionów 220 tysięcy zł. Na pokrycie tych kosztów w wysokości 444 milionów 79 tysięcy zł, czyli prawie w całości, w 96%, złożą się składki od tzw. podmiotów nadzorowanych, czyli zakładów ubezpieczeń, banków, domów i biur maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych, powszechnych towarzystw emerytalnych, mówiąc w skrócie. Najważniejszą pozycją naszego budżetu kosztowego, pozycją w wysokości 206 milionów zł, są wynagrodzenia dla pracowników urzędu, których w tej chwili urząd zatrudnia ok. 1 tysiąca 260. Nasz plan budżetowy na rok 2021 zakłada też zwiększenie zatrudnienia o 75 etatów, a wynika to z dodatkowych obszarów nadzorczych, którymi Urząd Komisji Nadzoru Finansowego ma obowiązek się zająć, m.in. jest to obszar sekurytyzacji. Zwiększenie zatrudnienia ma na celu także zwiększenie intensywności działań kontrolnych i inspekcyjnych w sektorze banków spółdzielczych oraz w sektorze ubezpieczeniowym. Podmioty, które podlegają nadzorowi, wymagają częstszych kontroli i z tym też związane jest większe zatrudnienie.

Kolejną i ostatnią częścią są inwestycje w oprogramowanie i systemy informatyczne. Mogę powiedzieć, że staramy się tutaj nadrobić pewne zaległości, które powstały w latach poprzednich z uwagi na niedofinansowanie tego obszaru. I oczywiście, jak wiemy, od zeszłego roku przyspieszyła tzw. informatyzacja przestrzeni publicznej, przestrzeni biznesowej. W związku z tym Urząd Komisji Nadzoru Finansowego musi być odpowiednio wyposażony. Wydatki dotyczą zarówno nowego oprogramowania, jak i oczywiście kosztów utrzymywania dotychczasowego oprogramowania i licencji. W szczególności inwestycje będą przeznaczone na zakup sprzętu komputerowego, przede wszystkim przenośnego, np. laptopy, z uwagi na prowadzoną od II kwartału 2020 r. pracę zdalną urzędu. Planowane są też dodatkowe inwestycje w oprogramowanie dotyczące cyberbezpieczeństwa oraz sprzęt informatyczny, który umożliwia gromadzenie i analizę danych, czyli m.in. serwery.

Może powiem jeszcze, że na pokrycie tych kosztów, oprócz składek z tytułu składek od podmiotów nadzorowanych, składają się też inne przychody, związane z gospodarką finansową urzędu.

Czy w tym zakresie szanowni państwo mają pytania?

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Zwracam się teraz do kolegów senatorów: czy panowie mają pytania do przedstawiciela Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego? Nikt się nie zgłasza.

Panie Przewodniczący, to ja miałbym pytanie. Proszę mi powiedzieć, jak wygląda ten budżet w porównaniu z planowanym wykonaniem roku 2020. To jest jedno pytanie. I drugie pytanie. Pan mówił, że wasze wydatki wyniosą 450 milionów zł, jeśli dobrze zapisałem, a dochody 444 miliony. Ta różnica wielka nie jest, ale proszę nam jeszcze powiedzieć, skąd ona się bierze.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
RAFAŁ MIKUSIŃSKI

Bardzo dziękuję.

Wykonanie w roku 2020 przewidywane jest w kwocie 390 milionów 612 tysięcy zł. Wzrost

wynika, po pierwsze, oczywiście z prognozowanego wzrostu zatrudnienia, a tym samym wzrostu wynagrodzeń, po drugie, z inwestycji, generalnie rzecz ujmując, w systemy informatyczne i wyposażenie.

Jeśli chodzi o różnicę w przychodach, to oprócz składek od podmiotów nadzorowanych przychodami urzędu są także depozyty, odsetki od depozytów, które otrzymujemy z Ministerstwa Finansów, oraz z inwestycji w papiery skarbowe, które Urząd Komisji Nadzoru Finansowego prowadzi w Ministerstwie Finansów. Nieduże dodatkowe dochody mamy także z tytułu wynajmu powierzchni biurowych, które są własnością Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Ja rozumiem, że te wszystkie dochody, o których pan prezes mówił, zapewnią finansowanie w wysokości tych 450 milionów, jak planujecie w 2021 r. Tak?

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
RAFAŁ MIKUSIŃSKI

Tak. One będą wystarczające na pokrycie kosztów.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Czy jeszcze są jakieś pytania pod adresem przedstawiciela Komisji Nadzoru Finansowego? Nie widzę zgłoszeń.

W takim razie bardzo dziękuję, Panie Prezesie...

(*Głos z sali*: Jeszcze jest...)

Jeszcze jest zgłoszenie, tak?

(*Głos z sali*: Tak. Pan senator Czarnobaj się zgłasza.)

Tak, pan senator Czarnobaj – przepraszam bardzo, tu mi panie podpowiadają – zdalnie.

Bardzo proszę, pan senator Czarnobaj.

SENATOR
LESZEK CZARNOBAJ

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Nie wiem, czy dzisiaj mnie dobrze słychać, bo ostatnio było słabo.

(*Zastępca Przewodniczącego Paweł Arndt*: Słychać, Panie Senatorze. Bardzo proszę.)

Ja mam 2 króciutkie pytania do pana prezesa. Po pierwsze, w punkcie 3 wskazana jest kwota przeznaczana na składki. I na samym początku pisze pan prezes o środkach na objęcie pracowników programem emerytalnym. Prosiłbym kilka słów na ten temat. Jaki to jest program emerytalny? Jakich kwot dotyczy?

I drugie pytanie: jaka jest średnia płaca w nadzorze?

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo proszę, Panie Prezesie.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
RAFAŁ MIKUSIŃSKI

Bardzo dziękuję.

Jeśli chodzi o pytanie pierwsze...

(*Zakłócenia w trakcie wypowiedzi*)

Jeśli mógłbym, to prosiłbym o wyciszenie mikrofonów pozostałych uczestników, bo słyszę, że jest pogłos.

Jeśli chodzi o program emerytalny, zgodnie z obowiązującymi przepisami w bieżącym roku, w roku 2021 pracownicy Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego mają obowiązek być objęci pracowniczym planem kapitałowym. W związku z tym urząd komisji przeznaczył na ten cel 6 milionów 732 tysiące zł, konkretnie na składki odprowadzane przez pracodawcę zgodnie z przepisami.

Jeśli chodzi o średnie wynagrodzenie, jest to 10 tysięcy 997 zł.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Czy pan senator Leszek Czarnobaj miałby jeszcze jakieś wątpliwości?

(*Senator Leszek Czarnobaj*: Dziękuję bardzo.)

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, w takim razie zamykam prace nad tym budżetem, kończymy omawianie budżetu Komisji Nadzoru Finansowego.

Bardzo dziękuję panu prezesowi.

Przystępujemy do omówienia budżetu Najwyższej Izby Kontroli.

Na liście mam panią Janinę Bielak, dyrektora generalnego. Jeśli tak, to proszę to potwierdzić, jeśli nie, to proszę się przedstawić.

Przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli ma głos.

DYREKTOR GENERALNY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
JANINA BIELAK

Dzień dobry państwu.

Janina Bielak, dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli.

Szanowni Państwo!

Projekt budżetu Najwyższej Izby Kontroli został uchwalony przez kolegium w dniu 23 września 2020 r. Zgodnie z tymże projektem zaplanowano dochody Najwyższej Izby Kontroli na poziomie 911 tysięcy zł. Na te dochody składają się dochody, które są dochodami cyklicznymi i można w sposób bardzo dokładny wyszacować kwoty tych dochodów. Mam tu na myśli przede wszystkim kwestie wynajmu lokali oraz sprzedaży dwumiesięcznika „Kontrola Państwowa". W ramach tych dochodów realizujemy również takie dochody, które nie mają charakteru cyklicznego, a więc są to np. odszkodowania otrzymane w wyniku zdarzeń losowych, kary umowne itp. Proszę państwa, dochody Najwyższej Izby Kontroli w stosunku dochodów realizowanych budżetu państwa są oczywiście znikome.

Jeżeli chodzi o wydatki, to trzeba pamiętać o tym, że projekt budżetu został opracowany przy następujących założeniach. Przyjęto średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie 1,8%. Zaplanowano zatrudnienie na poziomie 1 tysiąca 701 etatów, i to jest niezmieniony poziom planowanego zatrudnienia, tak że nie zakładaliśmy wzrostu zatrudnienia. Wydatki na wynagrodzenia w projekcie budżetu również zaplanowaliśmy na poziomie wydatków z 2020 r. Łączna kwota wydatków zaplanowana w projekcie budżetu, w tym projekcie uchwalonym przez kolegium NIK, wyniosła 313 milionów 566 tysięcy zł. W stosunku do roku poprzedniego, do ustawy z roku poprzedniego wartość została zaplanowana w kwocie o 9 milionów 617 tysięcy zł wyższej, czyli o 3,2%, zaś realnie, po uwzględnieniu wskaźnika inflacji, o 1,3%. Tutaj w wyniku zmian, wprowadzonych poprawek, które na etapie procedowania w Sejmie dotyczyły też m.in. budżetu w części 07, nastąpiło w projekcie ogólne zmniejszenie o 5 milionów 494 tysiące zł łącznej kwoty wydatków.

Jeżeli chodzi, proszę państwa, o strukturę wydatków, to wydatki bieżące stanowią 94,7% wydatków ogółem, świadczenia mają znikomy udział – 0,1%, a wydatki majątkowe stanowią 5,2%. Wśród wydatków bieżących, które zaplanowano w projekcie budżetu w łącznej kwocie 296 milionów 801 tysięcy zł, kwota 248 milionów 652 tysięcy stanowi kwotę zaplanowaną na wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Ta kwota przeznaczona na wynagrodzenia, udział wydatków na wynagrodzenia w ogólnej kwocie wydatków budżetowych kształtuje się niezmiennie na poziomie blisko 80%, niezmiennie w stosunku do poprzednich lat.

Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o wydatki majątkowe, to zaplanowano je pierwotnie w projekcie budżetu na poziomie 16 milionów 358 tysięcy i, tak jak powiedziałam, stanowi to 5,2% planowanego budżetu. Z tychże wydatków majątkowych nakłady na budownictwo inwestycyjne zostały zaplanowane na poziomie 9 milionów 341 tysięcy zł. Tutaj głównie chodzi o inwestycję prowadzoną we Wrocławiu, związaną z siedzibą we Wrocławiu, gdzie już w poprzednim okresie przejęliśmy w trwały zarząd obiekt, który wymaga dalszych nakładów inwestycyjnych, gdyż obiekt ten został przejęty w stanie surowym. Tak że tutaj konieczne są dalsze nakłady. Ale oczywiście to nie jest jedyna inwestycja. W tych nakładach na budownictwo w łącznej kwocie 9 milionów 341 tysięcy główną pozycją jest właśnie adaptacja budynku na potrzeby Delegatury NIK we Wrocławiu, tj. 5 milionów 900 tysięcy zł. Oczywiście tych nakładów inwestycyjnych i pozycji mamy więcej, ale myślę, że na tym etapie nie ma potrzeby wymieniania tychże pozycji.

Kolejną istotną pozycją w naszym budżecie są nakłady na zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego. Tutaj należałoby powiedzieć, że potrzeby w obszarze tych wydatków

inwestycyjnych generalnie są duże, te potrzeby są większe niż wstępnie planowano, bo, tak jak wszyscy wiemy, obecna sytuacja związana z wirusem SARS-CoV-2 negatywnie wpływa na czas przeprowadzania kontroli, co jest wynikiem obiektywnych czynników, leżących zarówno po stronie jednostek kontrolowanych, jak i Najwyższej Izby Kontroli. Z tego powodu wymuszone zostały określone działania dotyczące przeorganizowania metodyki kontroli, a mianowicie przeorganizowanie w formułę pracy zdalnej, przeorganizowanie na zasadzie silnego wsparcia technologiami cyfrowymi całego procesu kontrolnego, wzmocnienie systemu elektronicznego monitorowania realizacji zadań kontrolnych. Działania te muszą być wprowadzone jak najszybciej, aby Najwyższa Izba Kontroli mogła prawidłowo realizować konstytucyjne i ustawowe zadania kontrolne. Planujemy, przewidujemy budowę zintegrowanej platformy wsparcia procesów kontrolnych, obejmującej w szczególności cyfryzację procesu kontroli, która pozwoli na optymalizację czasu kontroli w jednostkach kontrolowanych. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Pani Dyrektor.

Otwieram dyskusję.

Kto z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

(*Senator Leszek Czarnobaj*: Proszę o głos.)

Bardzo proszę, pan senator Leszek Czarnobaj, jeśli dobrze rozpoznałem po głosie.

(*Senator Leszek Czarnobaj*: Tak, tak.)

Bardzo proszę.

SENATOR
LESZEK CZARNOBAJ

Panie Przewodniczący! Pani Prezes!

Ja chciałbym przede wszystkim pogratulować sposobu przedstawienia budżetu. Myślę, że większość członków komisji to podziela. Jest on prosty, czytelny, łatwy do porównania z budżetami z poprzednich lat, przedstawiony z najważniejszymi zadaniami. Tak że generalnie ten układ mógłby być układem służącym za przykład dla pozostałych jednostek, których budżety omawiamy.

Teraz 2 pytania. Pani Prezes, jedno dotyczące wynagrodzeń. Brakuje mi tylko jednej rzeczy – chyba że nie doczytałem – średniego wynagrodzenia w NIK. To jest jedna sprawa. A druga to takie drobne pytanie dotyczące wzrostu nakładów na 2 dziedziny. A mianowicie wydatki majątkowe. Czy to zaspokaja państwa oczekiwania, czy nie? Czy wynika to z możliwości, a państwa oczekiwania były większe? I jeszcze pytanie dotyczące również drobnego wzrostu w przypadku podróży zagranicznych. Może poproszę o dwa słowa na temat podróży zagranicznych. Ja oczywiście nie neguję konieczności, tylko ciekawi mnie, w jakich aspektach NIK odbywa te podróże zagraniczne. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Mamy kolejne zgłoszenia.

(*Głos z sali*: Pan senator Kleina.)

Pan senator Kleina, pan przewodniczący Kleina się zgłasza.

Bardzo proszę, Panie Przewodniczący.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Chciałbym zapytać: ile osób pracuje obecnie w Najwyższej Izbie Kontroli i czy przewidujecie państwo zmiany w zatrudnieniu? Czy w ubiegłym roku, czyli w 2020 r., nastąpiła jakaś zmiana w wielkości zatrudnienia?

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia?

(*Głos z sali*: Nie ma.)

W tej chwili nie ma.

Pani Dyrektor, ja miałbym pytanie trochę nawiązujące do tego, o czym mówił pan senator Czarnobaj, chodzi o wydatki majątkowe. Tak jak pani mówiła, w Sejmie nastąpiła pewna zmiana, jeśli chodzi o wasz budżet, tj. prawie 5,5 miliona zł, pani mówiła o 5 milionach zł.

W każdym razie ten budżet jest taki, że zmniejszono o 13,5 miliona wydatki bieżące, a zwiększono o 8 milionów wydatki majątkowe. Tak więc gdy będzie pani mówiła o wydatkach majątkowych, to proszę powiedzieć, na co te dodatkowe 8 milionów zł miałoby być przeznaczone.

Nie ma kolejnych zgłoszeń?

Bardzo proszę, pani dyrektor Bielak.

DYREKTOR GENERALNY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
JANINA BIELAK

Szanowni Państwo!

Jeżeli chodzi o średnie wynagrodzenie w Najwyższej Izbie Kontroli, to średnie wynagrodzenie wynikające z umowy o pracę wynosi 8 tysięcy 906 zł, średniomiesięczne, gdy zaś mówimy o średnim wynagrodzeniu łącznie z nagrodami i z wszystkimi innymi dodatkami, to jest to nieco ponad 10 tysięcy zł – teraz z pamięci to podaję – to jest chyba 10 tysięcy 40 zł, o ile dobrze pamiętam. Tak więc można powiedzieć, że to jest 10 tysięcy zł.

Jeżeli chodzi o obecne zatrudnienie, to na koniec ubiegłego roku, czyli na 31 grudnia – to też z pamięci podam – jest to ok. 1 tysiąca 660 osób, przy czym trzeba pamiętać, że w tej chwili ciągle trwają nabory pracowników do jednostek kontrolnych, dlatego że w ubiegłym roku sporo osób odeszło na emeryturę, chociażby też ze względu na sytuację epidemiczną, która w kraju występuje. Tak więc z końcem roku dużo osób odeszło na emeryturę i musimy uzupełnić ten stan do planowanej liczby zatrudnionych, po to, żeby rzeczywiście te zadania kontrolne ustawowe i konstytucyjne wykonać.

Jeżeli chodzi o podróże służbowe, to, proszę państwa, trzeba powiedzieć tak. Proszę zwrócić uwagę, że plan, projekt budżetu został wprawdzie uchwalony 23 września 2020 r., niemniej jednak prace nad jego tworzeniem były prowadzone znacznie wcześniej. I założyliśmy, jeżeli chodzi o delegacje, o te delegacje krajowe... Nie, przepraszam. Pytanie dotyczyło krajowych czy zagranicznych? Zagranicznych. Już mówię. Na 2021 r. założyliśmy wydatki na delegacje zagraniczne w wysokości 965 tysięcy zł. Oczywiście ta kwota jest nieco wyższa od kwoty z planu z poprzedniego roku, która wtedy wynosiła 886 tysięcy zł. Tak jak jest tu podane w naszym projekcie budżetu, wskazujemy na różne działania, na uczestnictwo przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli w działaniach w różnych obszarach. Są tu posiedzenia Zarządu INTOSAI, kongresy INTOSAI, spotkania Komitetu Kontaktowego prezesów najwyższych organów kontroli, spotkania ekspertów Komitetu Kontaktowego, zebrania grupy roboczej Komitetu Kontaktowego w sprawie VAT i cały szereg innych przedsięwzięć. Proszę państwa, oczywiście na dziś trudno przewidzieć, czy te zadania... zadania na pewno zostaną wykonane, ale trudno przewidzieć, czy wydatki na podróże służbowe zostaną zrealizowane w takiej wysokości czy w trochę mniejszej ze względu na te ograniczenia, które są. Trudno to przewidzieć. Tym bardziej że obecnie mamy już akcję szczepień i inne działania, które mogłyby wskazywać czy dawać nam prawo do przypuszczania, że te podróże zagraniczne faktycznie będą się odbywały.

Jeżeli chodzi o kolejne zagadnienie, czyli wzrost nakładów inwestycyjnych, to należałoby powiedzieć, że planujemy, tak jak wspomniałam, proszę państwa, zbudować platformę wsparcia. Te potrzeby inwestycyjne wynikają właśnie z konieczności budowy zintegrowanej platformy wsparcia procesów kontrolnych, tak jak powiedziałam, obejmującej w szczególności cyfryzację procesu kontroli, bowiem obecne warunki w kraju związane z sytuacją epidemiczną powodują ogromne trudności w terminowej realizacji zadań kontrolnych. Tak jak powiedziałam, te trudności leżą zarówno po stronie kontrolerów NIK, jak i osób, pracowników, przedstawicieli jednostek kontrolowanych, bo wiele osób pracuje zdalnie, utrudniony jest dostęp do dokumentów itd. Nie chcę tu wymieniać tych różnych powodów, które są niejako oczywiste, ale w tej sytuacji, także dlatego, że przez wiele lat generalnie środki przeznaczane na informatyzację Najwyższej Izby Kontroli były ograniczone... Jednocześnie chcę zwrócić uwagę na to, że w przeciwieństwie do wielu innych jednostek sektora finansów Najwyższa Izba Kontroli nie korzystała ze wsparcia środkami unijnymi, dlatego że tutaj widzieliśmy swego rodzaju kolizję interesów, dlatego że gdybyśmy korzystali ze środków unijnych, to zawsze mogłaby się pojawić jakaś wątpliwość co do naszej bezstronności. Niemniej jednak widzimy taką możliwość, możliwość skorzystania w przyszłości z tychże

środków, oczywiście przy zachowaniu wszystkich środków zapewniających bezpieczeństwo, ograniczających do minimum ewentualne ryzyka z tym związane.

Jeżeli chodzi o kwestie informatyzacji, to gdyby były dalsze pytania, pan dyrektor Czech, pan dyrektor Biura Informatyki, udzieli dodatkowych wyjaśnień. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Czy są dodatkowe pytania ze strony panów senatorów?

(*Głos z sali*: Nie.)

Raczej nie.

Pani Prezes, ja mam na koniec krótkie pytanie: ilu jest w tej chwili wiceprezesów Najwyższej Izby Kontroli?

DYREKTOR GENERALNY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
JANINA BIELAK

Jest 3 wiceprezesów.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

To ja chciałbym tylko powiedzieć, że żałuję, że żaden z nich nie znalazł czasu, żeby spotkać się z przedstawicielami senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych. Rozumiem, że pani dyrektor jest lepiej od nich zorientowana w sprawach budżetu.

DYREKTOR GENERALNY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
JANINA BIELAK

Szanowni Państwo, ja może słowo gwoli wyjaśnienia. Zgodnie z ustawą o NIK prezes zarządza Najwyższą Izbą Kontroli przy pomocy wiceprezesów i dyrektora generalnego. Funkcja dyrektora generalnego jest dedykowana kwestiom finansowym, wiceprezesi zajmują się kwestiami kontrolnymi, stąd moja obecność.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękujemy za obecność pani dyrektor.

Jeśli nie ma więcej pytań do pani dyrektor, to zamykam prace nad tym budżetem. Gdyby pojawiły się jakieś poprawki, to będziemy o nich dyskutować jutro.

Proszę państwa, teraz chciałbym oddać głos przedstawicielowi kolejnej instytucji, której budżet mamy omówić. Przed nami budżet rzecznika finansowego.

Na liście mam pana Pawła Zagaja, zastępcę rzecznika finansowego, który jest z nami, na miejscu. Bardzo nam miło, Panie Prezesie.

Bardzo proszę, Panie Rzeczniku.

ZASTĘPCA RZECZNIKA FINANSOWEGO
PAWEŁ ZAGAJ

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowna Komisjo!

Rzecznik finansowy jest państwową osobą prawną finansowaną ze składek podmiotów rynku finansowego, czyli rzecznik finansowy nie jest finansowany z budżetu państwa. Na budżet, na plan finansowy rzecznika finansowego składa się również wynagrodzenie pobierane z tytułu obsługi zadań Funduszu Edukacji Finansowej, niemniej są to kwoty raczej symboliczne. W zeszłym roku, w 2020 r. było to ok. 14 tysięcy zł. Po upływie roku budżetowego zaliczki są następnie rozliczane według klucza uwzględniającego koszty faktycznie poniesione przez rzecznika finansowego.

Plan na 2021 r. przewidywał budżet w wysokości 32 milionów 608 tysięcy zł i był on skonstruowany w oparciu o analizę wysokości deklarowanych wpłat na pokrycie kosztów działalności z lat poprzednich, a także zmiany w otoczeniu prawnym i rynkowym. Ten budżet przewidywał również szacunkowe wynagrodzenie rzecznika z tytułu obsługi Funduszu Edukacji Finansowej w wysokości 32 tysięcy 608 zł.

Jeżeli chodzi o pozycję wydatków, to wydatki rzecznika finansowego zostały określone również na kwotę 32 milionów 608 zł, tak że one mają pełne pokrycie w przychodach. Rzecznik, przygotowując ten budżet, opierał się na takich założeniach, które przewidywały usprawnienie

sposobu działania już realizowanych zadań, realizowanie pewnych nowych zadań, jakim jest np. obsługa skarg nadzwyczajnych czy też pozwów w sprawie nieuczciwych praktyk rynkowych. Główne obciążenie finansowe czy też zadaniowe rzecznika finansowego to wnioski o interwencje, których liczba co do zasady utrzymuje się na podobnym poziomie. Przy czym należy zaznaczyć, że w sektorze bankowym nastąpił praktycznie 100-procentowy wzrost liczby tych wniosków w obecnym roku i przewidywany jest dalszy taki wzrost w projektowanym roku 2021. Należy też zwrócić uwagę na to, iż zwiększa się szczegółowość i stopień zawiłości tych wniosków, ale także świadomość klientów. W związku z tym należy się spodziewać, że liczba tych wniosków na pewno zostanie utrzymana na obecnym poziomie.

Główną pozycją wydatkową rzecznika finansowego są wynagrodzenia. Od razu chciałbym zaznaczyć, że budżet na 2021 r. opierał się na takiej zasadzie, że nie będziemy przewidywali nowego zatrudnienia, ani nie będziemy przewidywali wzrostu wynagrodzeń. Obecny poziom zatrudnienia – to już tak wyprzedzając pytania, które pojawiają się w trakcie posiedzenia – to jest 196 etatów.

W tym miejscu chciałbym zwrócić szanownej komisji uwagę na pewną kwestię, która była związana z tym, iż obecny projekt ustawy budżetowej czy też plan rzecznika, który jest załącznikiem do ustawy budżetowej, jest odmienny od tego, jak to zostało zaprojektowane przez nas, przez rzecznika finansowego. W projekcie nastąpiło przesunięcie z pozycji wynagrodzenia kwoty 2 milionów 788 tysięcy zł na pozycję kosztów usług obcych.

Ja w tym miejscu, jeżeli pan przewodniczący pozwoli, chciałbym oddać głos panu dyrektorowi Jackowi Janowiakowi, dyrektorowi Wydziału Administracyjno-Finansowego, który by w szczegółach powiedział o tej zmianie, gdyż dla rzecznika finansowego ta zmiana jest niezmiernie istotna.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo proszę.

(*Zastępca Rzecznika Finansowego Paweł Zagaj*: Bardzo dziękuję.)

DYREKTOR WYDZIAŁU
ADMINISTRACYJNO-FINANSOWEGO
W BIURZE RZECZNIKA FINANSOWEGO
JACEK JANOWIAK

Dziękuję uprzejmie.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Krótko powiem na temat tego przesunięcia, o które już wnosiliśmy do Ministerstwa Finansów. Wynika to z tego, że w trakcie roku budżetowego dokonaliśmy daleko idących zmian w strukturze organizacyjnej biura, mianowicie wcześniej na ponad 70 umowach śmieciowych były zatrudnione osoby, eksperci, którzy wykonywali zadania ustawowe rzecznika. Te osoby w trakcie roku budżetowego zostały zatrudnione na umowy o pracę. Stąd wynika ten skokowy wzrost zatrudnienia, bo proszę zwrócić uwagę na to, że w ubiegłym roku, zgodnie z tym, co deklarowaliśmy, mieliśmy zatrudnienie na poziomie 116 osób. W tej chwili jest tych osób ok. 200. Ta różnica właśnie z tego wynika, te 70 osób zostało zatrudnione w celu wykonywania obowiązków rzecznika. Ja dodatkowo wskażę, że w tym roku mamy niesamowicie lawinowy wzrost liczby spraw wynikających z obsługi rynku bankowego. Dla porównania podam, że w zeszłym roku, w 2019 r. było to 5 tysięcy 600 spraw, a w tym roku, w 2020 r. jest ich już prawie 10 tysięcy. Ten lawinowy wzrost wynika prawdopodobnie z tego, co się dzieje na rynku bankowym. Skargi są kierowane do rzecznika i mamy obowiązek je rozpatrywać. Rzecznik zresztą dokonał daleko idących zmian, tak jak wspominałem, w strukturze. Jest widoczny na rynku poprzez składanie zarówno pozwów przeciwko nieuczciwym praktykom na rynku finansowym do sądów, jak i poprzez przystępowanie oczywiście po stronie poszkodowanych do postępowań sądowych. Tak więc ta różnica z tego wynika.

Ministerstwo Finansów niejako zdjęło nam te 2 miliony 788 tysięcy zł i przerzuciło z powrotem na usługi obce, co prawdopodobnie spowoduje, że z częścią z tych osób, które zatrudniliśmy, a są to w tej chwili osoby zatrudnione na czas określony, będziemy musieli się rozstać. To może spowodować taką sytuację, jaka wystąpiła w 2018 r., kiedy to biuro rzecznika zostało sparaliżowane w wyniku braku środków i nie realizowało swoich zadań.

Ja tylko wskażę, że Urząd Komisji Nadzoru Finansowego wnosi o 75 dodatkowych etatów, oczywiście przy skali 1 tysiąca 200 to jest tam ledwie 6%. No, w naszym przypadku 50 etatów mniej to jest w tym momencie aż 25%. To tak gwoli wyjaśnienia. Dziękuję uprzejmie.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Rozumiem, że to wszystko, co panowie mieli do powiedzenia. Tak?

(*Zastępca Rzecznika Finansowego Paweł Zagaj*: Tak. Dziękuję bardzo.)

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Kto z panów senatorów chciałby zabrać głos w sprawie budżetu rzecznika finansowego?

(*Głos z sali*: Senator Kleina.)

Pan przewodniczący senator Kleina. Bardzo proszę.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Ta kwestia zatrudnienia rzeczywiście jest dość ważna, bo ja też rozumiem to, że tych skarg ze strony klientów jest sporo. Proszę mi jeszcze powiedzieć, bo tego może do końca nie zrozumiałem: czy w tym kształcie zapisu w ustawie budżetowej jest to rozwiązanie satysfakcjonujące was, czy tu brakuje środków dla tych ludzi, których chcieliście pozyskać czy zatrudniacie na umowę o pracę?

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Jeszcze może pytanie uzupełniające, bo ja też tak nie do końca to zrozumiałem. Tak jak pan powiedział, nastąpiło przesunięcie niezgodne z tym, co panowie planowali. Kto tego przesunięcia dokonał i w jaki sposób to się stało?

(*Zastępca Rzecznika Finansowego Paweł Zagaj*: To może oddam głos panu dyrektorowi, jeżeli można. On zna szczegóły tej sprawy.)

Proszę.

DYREKTOR WYDZIAŁU
ADMINISTRACYJNO-FINANSOWEGO
W BIURZE RZECZNIKA FINANSOWEGO
JACEK JANOWIAK

Krótko mówiąc, te 2 miliony 788 tysięcy z objętych naszym wnioskiem pieniędzy na wynagrodzenia zostało przesunięte na usługi obce. Dokonano tego w Ministerstwie Finansów, jakby jednostronnie. Nie ukrywam, że tych pieniędzy nam fizycznie zabraknie na obsługę wynagrodzeń i będziemy musieli rozstać się z ludźmi mniej więcej w okresie od maja do końca sierpnia. Mamy 45 etatów na czas określony i nie mamy, jeśli chodzi o te etaty, pokrycia w wynagrodzeniach. W tej sytuacji będę musiał zrezygnować z ich utrzymywania.

A też wyprzedzając inne pytanie, powiem, bo to warto podkreślić, że średnie wynagrodzenie w Biurze Rzecznika Finansowego aktualnie wynosi 7 tysięcy 872 zł 63 gr. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Ja w takim razie miałbym pytanie do pana ministra Skuzy. Czy Ministerstwo Finansów uważa, że część zadań, które ma realizować rzecznik finansowy, powinna być realizowana w ramach usług obcych? Z czego to wynika? Czy tak miałoby być taniej, czy są inne powody?

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

De facto co do zasady, choć były może jakieś nieliczne wyjątki, generalnie trzymaliśmy się wynagrodzeń na poziomie roku 2020 i co do zasady na tym poziomie zostały przygotowane budżety. Nie jest to jakaś wyjątkowa sytuacja, która się wydarzyła.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś pytania, wątpliwości dotyczące tej części budżetu, planu finansowego rzecznika finansowego?

(*Głos z sali*: Senator Kleina.)

Senator Kleina.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Zdaje się, że pan przewodniczący Kleina się zgłaszał, tak?

(*Głos z sali*: Mikrofon. Niech włączy mikrofon.)

Mikrofon, Panie Przewodniczący.

(*Głos z sali*: Nie słyszymy.)

Panie Przewodniczący Kleina, nie słyszymy.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Jestem już. Jestem, jestem, jestem. Ja słyszę doskonale, ale...

(*Zastępca Przewodniczącego Paweł Arndt*: O, okej.)

...byłem wyłączany z zewnątrz przez kogoś albo próba włączenia była...

A więc myśmy jako Komisja Budżetu i Finansów Publicznych co do zasady zabiegali też o to, żeby wszędzie tam, gdzie to jest możliwe, można było przechodzić właśnie z tych umów śmieciowych na umowy o pracę. One mogą być czasowe, okresowe itd., to jest inna kwestia, jednak umowa o pracę co do zasady powinna być najistotniejszym elementem zatrudnienia, szczególnie w instytucjach, które są częścią administracji publicznej. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Jeśli nie ma dalszych zgłoszeń, to zakończymy omawianie tej części. Ewentualne wnioski, poprawki, gdyby takie do tej części się pojawiły, oczywiście będziemy rozpatrywali. Tak że dziękuję.

I w takim razie przystępujemy do omawiania kolejnej części budżetowej „Główny Urząd Statystyczny".

Pan prezes Dominik Rozkrut jest z nami.

Witam serdecznie, Panie Prezesie. Oddaję głos.

PREZES
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO
DOMINIK ROZKRUT

Dzień dobry, Panie Przewodniczący. Dzień dobry państwu. Postaram się w miarę skrótowo przedstawić nasz budżet.

Główny Urząd Statystyczny finansowany jest w części 58, w działach: „Przetwórstwo przemysłowe", „Informatyka", „Administracja publiczna", „Obrona narodowa". Jest ważne, żeby to też wymienić, ponieważ mamy 16 urzędów statystycznych, centralę, centralną bibliotekę, zakład wydawnictw, instytucje gospodarki budżetowej – stąd ta struktura.

I teraz po kolei. Dochody budżetowe w Głównym Urzędzie Statystycznym na 2021 r. zaplanowane zostały w wysokości 1 miliona 843 tysięcy; jest to 81% dochodów zaplanowanych w poprzednim roku w ustawie budżetowej. Spadek związany jest głównie z tym, że coraz więcej naszych opracowań, informacji udostępnianych jest w formie elektronicznej za darmo, wobec czego maleje popyt na tradycyjne formy opracowań.

Drugi punkt to wydatki budżetowe. Limit wydatków GUS na 2021 r. został ustalony w wysokości 568 milionów 334 tysięcy, co w porównaniu do wydatków z ustawy budżetowej na poprzedni rok stanowi 86,1%. W strukturze wydatków planowanych na ten kolejny rok największy udział będą miały – wymienię tu zasadnicze, oczywiście – wydatki na wynagrodzenia w kwocie 319 milionów 820 tysięcy zł, które stanowią 56,3% wydatków ogółem; wydatki na przeprowadzenie spisów powszechnych, tj. powszechnego spisu rolnego, który już się zakończył, ale prace z nim związane jeszcze trwają, oraz narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań w 2021 r., w kwocie 119 milionów 445 tysięcy zł, stanowiące razem 21% tychże wydatków ogółem. Trzecia pozycja to składki na ubezpieczenia społeczne, wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający, wydatki rzeczowe, wydatki na finansowanie i współfinansowanie projektów Unii Europejskiej. To są te zasadnicze wydatki. Są jeszcze wydatki majątkowe, ale tego już nie będę tutaj wymieniał dokładnie, szczegółowo, to wszystko jest wypisane w informacji.

W stosunku do przewidywanego wykonania budżetu w 2020 r. limit wydatków na 2021 r., uwzględniający wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej, będzie niższy o 94 miliony w porównaniu do wydatków z ustawy budżetowej na 2020 r. Z kolei bez wydatków na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej limit przyznawany przez Ministerstwo Finansów w porównaniu do tego z ustawy budżetowej na 2020 r. będzie niższy o 74 miliony 800 tysięcy,

tj. 12%. Przejdę dalej. W porównaniu do przewidywanego wykonania limitów wydatków jest on niższy przede wszystkim w zakresie wynagrodzeń osobowych członków korpusu służby cywilnej, wynagrodzeń osobowych pozostałych pracowników, składek na ubezpieczenia społeczne, tzw. wydatków rzeczowych, w zakresie różnego rodzaju szkoleń członków korpusu itd., wydatków przeznaczonych na współfinansowanie programów operacyjnych... Tutaj też nie będę wchodził w szczegóły.

(*Rozmowy na sali*)

Troszkę mi przeszkadza pan z boku, ale...

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Panie Prezesie, przepraszam.

Prośba do pana senatora Boguckiego. Panie Senatorze!

(*Rozmowy na sali*)

Pan senator Bogucki tak się zatopił w rozmowie telefonicznej, że nas w ogóle nie słyszy.

(*Prezes Głównego Urzędu Statystycznego Dominik Rozkrut*: Właśnie.)

Jeszcze moment...

Bardzo proszę, Panie Prezesie.

PREZES
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO
DOMINIK ROZKRUT

Dobrze. Bardzo dziękuję.

Przejdę do kolejnego punktu. To są wydatki z budżetu środków europejskich. Limit wydatków z budżetu środków europejskich na 2021 r. został ustalony w łącznej wysokości 35 milionów 400 tysięcy zł. W porównaniu do ustawy budżetowej z poprzedniego roku zwiększył się o 82%. Zostały tutaj zaplanowane środki na Program Operacyjny „Wiedza, edukacja, rozwój", w ramach którego będą realizowane 2 projekty, „System monitorowania usług publicznych" i „Zintegrowany system monitorowania sektora ekonomii społecznej" w łącznej wysokości 4 milionów 180 tysięcy zł oraz Program Operacyjny „Polska cyfrowa", w ramach którego będą realizowane, kontynuowane 4 projekty, tj. „Przestrzenne dane statystyczne w systemie informacyjnym państwa", „Otwarte dane plus", „Wrota statystyki" i „Wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji".

Kolejny punkt to wynagrodzenia osobowe. Projekt planu wynagrodzeń na 2021 r. ustalony został w łącznej wysokości 333 milionów 819 tysięcy zł, o czym już mówiłem, i w porównaniu do ustawy z poprzedniego roku zmniejszył się o 9 milionów 396 tysięcy, tj. o 2,7%. Na spadek wynagrodzeń miało oczywiście wpływ zmniejszenie wynagrodzeń w jednostkach państwowej sfery budżetowej o 3% planowanego funduszu nagród, związane z przebiegiem epidemii.

Trzeci punkt to rezerwy celowe na 2021 r. W rezerwie celowej przyznano dla GUS dodatkowe środki na sfinansowanie prac w zakresie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w kwocie 45 milionów. I to są właśnie te projekty, o których mówiłem, z Programu Operacyjnego „Polska cyfrowa", Programu Operacyjnego „Infrastruktura i środowisko" oraz Programu Operacyjnego „Wiedza, edukacja, rozwój". Ponadto w 2021 r. w rezerwie celowej zaplanowano środki w wysokości 227 milionów na przygotowanie i przeprowadzenie powszechnego spisu rolnego oraz narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań.

No i teraz przejdę do kolejnego punktu, którym są właśnie te spisy. Kwota ogółem zaplanowana na realizację prac spisowych w 2021 r. wynosi 346 milionów 528 tysięcy, z czego w części 58 budżetu państwa jest 119 milionów 445 tysięcy, a w części 83 „Rezerwy celowe" – 227 milionów, o których już wspomniałem. Wydatki na przeprowadzenie spisów powszechnych w kwocie 119 milionów stanowią 21% wydatków ogółem, o których mówiłem wcześniej. Oczywiście w ramach przeprowadzania spisu kontynuować będziemy prace związane z powszechnym spisem rolnym, będzie też kontynuacja i finalizacja postępowań przetargowych w zakresie modernizacji infrastruktury teleinformatycznej, szkolenia pracowników, wynagrodzenia, w tym także dla rachmistrzów itd., wszystkie te pozycje, które w spisie występują.

Kolejny punkt, piąty, dotyczy instytucji gospodarki budżetowej. Działalność Centrum Badań Edukacji Statystycznej w Jachrance będzie kontynuowana. Ono świadczy usługi szkoleniowe na rzecz służb statystyki publicznej oraz zleceniodawców zewnętrznych. W nadchodzącym roku planujemy wykonać przychody ogółem na

kwotę 5 milionów 300 tysięcy, co stanowi 90% tego, co zostało zaplanowane na 2020 r. 5 milionów 295 tysięcy będzie z tytułu prowadzonej działalności podstawowej, a 10 tysięcy z tytułu odpisów amortyzacyjnych od nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych.

I tym chciałbym skonkludować swoją informację. Oczywiście jestem otwarty na pytania. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Panie Prezesie.

Rozumiem, że omówiliśmy część 58 „Główny Urząd Statystyczny", ale też część „Rezerwy celowe" i plan finansowy Centrum Badań i Edukacji Statystycznej.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Pan przewodniczący Kleina się zgłasza.

Bardzo proszę, Panie Przewodniczący.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Panie Przewodniczący, ja bym chciał wrócić do budżetu Głównego Urzędu Statystycznego.

Kwestia pierwsza, pierwsze moje pytanie: jakie jest średnie wynagrodzenie w Głównym Urzędzie Statystycznym? To jest jedno pytanie.

Kolejna kwestia dotyczy spisu powszechnego. To jest główne zadanie urzędu na bieżący rok. Według informacji, jakie do mnie docierają, konieczne byłoby – tak się wydaje – przedłużenie trwania tego spisu, który początkowo, pierwotnie miał trwać chyba od kwietnia do końca czerwca, ale ze względu na ograniczenia pandemii, które przecież mogą jeszcze występować w przyszłości, pojawił się pomysł, żeby wydłużyć ten spis o 2 miesiące wakacyjne. Czy rozważacie państwo tę sytuację jako Główny Urząd Statystyczny? I kolejne pytanie: czy ilość środków, jakie macie na przeprowadzenie spisu, jest wystarczająca? W końcu nastąpiło dość znaczne obniżenie budżetu Głównego Urzędu Statystycznego w stosunku do roku ubiegłego. Pewnie były jakieś racjonalne powody tego – nie chcę tutaj tego krytykować ani od razu oceniać – ale wydaje się, że sprawa spisu powszechnego jest sprawą bardzo poważną. Rok ubiegły to był spis rolny. To oczywiście także jest duże zadanie, ale wydaje mi się, że zdecydowanie mniejsze, nawet nie kilkakrotnie, tylko wielokrotnie mniejsze niż spis powszechny. Czy jest tutaj pewność, że mimo tych ograniczeń budżetowych uda się przeprowadzić ten spis w sposób rzetelny, dobry i niebudzący wątpliwości?

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie Prezesie, bardzo proszę o odpowiedź.

PREZES
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO
DOMINIK ROZKRUT

Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący, szybka odpowiedź na pierwsze pytanie: przeciętne wynagrodzenie u nas wynosi 4 tysiące 684 zł. Mamy łącznie 5 tysięcy 300 pracowników.

Jeżeli chodzi o to drugie pytanie... Bardzo za nie dziękuję. Oczywiście w ostatnim czasie, mając doświadczenia z tego powszechnego spisu rolnego, który udało się zrealizować... Osiągnęliśmy przeszło 98-procentową kompletność, niemniej jednak związane w tym doświadczenia sprawiły, że rozważamy i przyjęliśmy do realizacji taki scenariusz, że będziemy znowu prosić parlament o zmianę ustawy o narodowym spisie powszechnym, po to właśnie, żeby wydłużyć realizację spisu z 3 do 6 miesięcy. Czyli nie będzie to kwiecień, maj i czerwiec, ale również lipiec, sierpień i wrzesień. W ten sposób dalibyśmy sobie większą przestrzeń czasową na to, żeby odpowiednio do przebiegu tych zjawisk związanych z pandemią móc reagować i prowadzić ten spis niejako proporcjonalnie do tego, co w danym momencie jest osiągalne i możliwe. To dlatego chcielibyśmy mieć 6 miesięcy zamiast 3 miesięcy. Jednak przyjęliśmy jako podstawowe założenie, że nie skutkowałoby to żadnymi efektami dla budżetu spisu – to znaczy dokładnie te same środki planujemy wydać, niemal w identycznej strukturze, w jakiej zostały zaplanowane, bez przeniesień pomiędzy poszczególnymi latami, ponieważ dalej zmieścimy się w okresie 2021 r. I o takie zmiany do ustawy będziemy

wnosić. Dosłownie dzisiaj dostałem już pełen uzgodniony projekt wewnętrzny, który będziemy teraz odpowiednio procedować.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Panie Prezesie.

Rozumiem, że spis rolny został już zakończony?

PREZES
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO
DOMINIK ROZKRUT

Tak, sama realizacja tak, ale teraz trwają wszystkie prace związane z...

(*Zastępca Przewodniczącego Paweł Arndt*: No tak, tak, rozumiem. Oczywiście.)

...weryfikacją danych i to jeszcze... Ostatnie wyniki to będziemy publikować za rok, ale pierwsze już w marcu.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję,

Czy są jeszcze głosy w dyskusji czy pytania do pana prezesa? Nie ma.

W takim razie kończymy omawianie części 58.

(*Głos z sali*: Jeszcze senator...)

Jeszcze ktoś?

(*Głos z sali*: Chyba tak.)

Kto?

(*Głos z sali*: Senator Kleina.)

Jeszcze pan przewodniczący Kleina.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Chciałbym zapytać, czy w związku z tym budżet jest wystarczający na przeprowadzenie spisu, nawet w tym wydłużonym terminie?

PREZES
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO
DOMINIK ROZKRUT

Od razu odpowiadam, bo rzeczywiście zapomniałem o tym szczególe dotyczącym spadku budżetu. My te środki mamy utrzymane, tylko ministerstwo utrzymało je w rezerwie. Liczymy oczywiście, że otrzymamy te środki z tej rezerwy. A więc one są, tylko po prostu w innym miejscu.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

To wszystkie pytania, tak? Nie ma już zgłaszających się?

(*Głos z sali*: Nie widać zgłoszeń.)

Nie widać.

Dziękuję bardzo. Kończymy w takim razie omawianie tej części.

Dziękuję panu prezesowi.

I przystępujemy do omówienia chyba ostatniej części z tych, które mamy omówić, a mianowicie planu finansowego Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego.

Na liście mam panią Justynę Adamczyk, zastępcę prezesa, online.

(*Głos z sali*: Jest pan Marcin Obroniecki, prezes...)

A, jest pan prezes Obroniecki.

Bardzo proszę, Panie Prezesie. Miło nam.

PREZES
POLSKIEJ AGENCJI
NADZORU AUDYTOWEGO
MARCIN OBRONIECKI

Dzień dobry. Dziękuję bardzo.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Polska Agencja Nadzoru Audytowego utworzona została 12 września 2019 r. na podstawie art. 12 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw jako osoba prawna. PANA jest organem nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi, który rozpoczął realizację zadań 1 stycznia 2020 r. Powstanie agencji wiązało się również z całkowitym przejęciem od samorządu zawodowego, PIBR, Polskiej Izby Biegłych Rewidentów, zadań związanych z kontrolowaniem firm audytorskich. Do 2020 r. firmy audytorskie niebadające sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego były kontrolowane przez samorząd biegłych rewidentów. Dzisiaj agencja

jest odpowiedzialna za przeprowadzanie kontroli we wszystkich firmach audytorskich.

Utworzenie PANA w 2019 r. było spójne z tym, co można zaobserwować w wielu innych państwach Unii Europejskiej. W Unii Europejskiej panuje jednomyślność co do konieczności wzmacniania nadzoru nad firmami audytorskimi. Komisja Europejska zwracała na to uwagę już w 2010 r. po tym, jak w efekcie kryzysu finansowego z lat 2007–2009 wiele instytucji finansowych wykazało istotne straty bilansowe i niebilansowe. Komisja Europejska zapisała wtedy, że rzetelność badania sprawozdań finansowych to klucz do przywrócenia pewności i zaufania do rynku; przyczynia się ono do ochrony inwestorów i ogranicza koszty kapitału po stronie spółek.

Warto w tym miejscu zauważyć, że nie jest wykluczone, że również trudności gospodarcze związane z pandemią koronawirusa mogą rodzić ryzyka oszustw i wzrost nierzetelności sprawozdań finansowych. Z tego punktu widzenia, z punktu widzenia Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego może to oznaczać konieczność zwiększenia w bieżącym roku liczby kontroli doraźnych, czyli zwiększenia liczby podmiotów kontrolowanych rok do roku. Może to się przekładać również na zwiększoną liczbę postępowań prowadzonych przez urząd.

Pozwolę sobie teraz pokrótce opisać najważniejsze cele agencji na 2021 r. Przede wszystkim jest to realizacja planu kontroli 2020–2021 oraz planu kontroli 2021–2022, co powinno pozwolić na zwiększenie bezpieczeństwa poświadczeń wydawanych przez firmy audytorskie poprzez precyzyjną analizę ryzyk. Ważne jest tu predykcyjne zwiększanie nacisku na kontrolę badań obarczonych najwyższym ryzykiem. Plany kontroli agencji są publikowane na naszej stronie internetowej. Mogą państwo w tych planach zobaczyć, że plan na drugą połowę 2020 r. i na pierwszą połowę 2021 r. jest planem bardzo ambitnym, zawierającym aż 248 pozycji. I pomimo tego, że plan dotyczył drugiej połowy 2020 r. oraz dotyczy pierwszej połowy 2021 r., to w praktyce, ze względu na obecną sytuację związaną z pandemią koronawirusa – zaraz będę mówił, dlaczego – duża część kontroli tak naprawdę będzie wykonywana teraz, czyli w 2021 r., co odpowiednio przekłada się na koszty działalności agencji w omawianym planie. Warto też zauważyć, że agencja od początku działania ma do realizacji plany niezrealizowane przez Komisję Nadzoru Audytowego za lata 2018 i 2019 i przejęty plan kontroli niezrealizowanych przez Krajową Komisję Nadzoru. Jeśli chodzi o te kontrole niezrealizowane przez Komisję Nadzoru Audytowego, to jest to ok. 35 dużych, naprawdę dużych kontroli.

Warto też tutaj pamiętać, że... Jeśli chodzi o to, jak obecnie wyglądają te kontrole, to trzeba pamiętać, że bardzo często mamy do czynienia z zagadnieniami rozpatrywanymi z punktu widzenia skomplikowanych aspektów rachunkowości i wyceny; chodzi o znajomość wycen przedsiębiorstw, wyceny ekspozycji kredytowych, skomplikowanych instrumentów finansowych, jak również zagadnień podatkowych, bo mamy też do czynienia z analizą schematów podatkowych czy z elementów związanych z manipulacją sprawozdaniami finansowymi. To wszystko oznacza, że do kontroli pracy biegłych rewidentów potrzebni są wysokiej klasy specjaliści.

Drugi taki cel to jest generalnie usprawnianie pracy urzędu poprzez informatyzację. Chodzi o utworzenie systemów informatycznych wspierających agencję w tych działaniach, o których mówiłem, oraz pozwalających na elektronizację i usprawnienie komunikacji z firmami audytorskimi, co jest szczególnie ważne w obecnym czasie. W tym zakresie dążymy do standaryzacji i zapewnienia możliwości przekazywania przez opracowywany system predefiniowanych raportów i sprawozdań, jak również wniosków. W tym systemie chcemy dokonać zmiany jakościowej polegającej na znacznie bardziej efektywnym i przyjaznym kontakcie z firmami audytorskimi. W niedługim czasie zostanie ukończony taki właśnie system informatyczny, o czym jeszcze będę mówił później.

Kolejny cel to wspieranie rynku firm audytorskich i biegłych rewidentów poprzez informowanie o zagrożeniach oraz nieprawidłowościach dostrzeżonych przez PANA w ramach prowadzonych czynności kontrolnych. Mamy rzeczywiście w zadaniach ustawowych takie działania edukacyjne. Dużą rolę pełni ponadto dobra współpraca z innymi organami w zakresie informacji, które jako agencja pozyskujemy w ramach kontroli firm audytorskich, szczególnie w przypadku, kiedy te informacje świadczą o ewentualnych działaniach niezgodnych z prawem.

Ponadto również, jeśli chodzi o cele... Ostatni z takich najważniejszych celów to nadzorowanie samorządu biegłych rewidentów w zakresie przewidzianym ustawą, m.in. w zakresie powierzonej samorządowi realizacji nadzoru publicznego, na który samorząd otrzymuje środki w wysokości do 10% prognozowanych kosztów PANA.

Jeśli chodzi z kolei o finansowanie działalności agencji, to co do zasady koszty agencji pokrywane są w 100% z opłat z tytułu nadzoru, wnoszonych przez firmy audytorskie. Wielkość przychodów PANA zaplanowana na 2021 r. to 26 milionów 657 tysięcy zł. Jest to kwota równa planowanym kosztom. Na planowane przychody składają się przede wszystkim prognozowane wpływy opłat z tytułu nadzoru, wnoszonych przez firmy audytorskie zgodnie z art. 55 ustawy o biegłych rewidentach. Przychody PANA nie są więc pokrywane z dotacji z budżetu państwa.

Wysokość opłaty wnoszonej przez poszczególne firmy audytorskie jest wyliczana jako iloczyn prognozowanych rocznych przychodów firm audytorskich z tytułu usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych, osiągniętych w danym roku kalendarzowym oraz stawki procentowej obowiązującej w danym roku, przy czym maksymalnie może to być 4%. W 2020 r. ta stawka wynosiła 2,73%, natomiast w 2021 r. zgodnie z obwieszczeniem ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej z dnia 13 listopada 2020 r. będzie to 2,8%, czyli nieznacznie więcej niż w 2020 r. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że w tych szacunkach, o których mówiłem, polegamy na prognozach dotyczących przychodów, które przekazują nam firmy audytorskie. Obecna sytuacja związana z pandemią koronawirusa może mieć jednak rzeczywiście wpływ na wielkość przychodów osiągniętych przez firmy audytorskie w przyszłym roku, a w konsekwencji – na ostateczną wysokość przychodów osiągniętych przez agencję w bieżącym roku.

W porównaniu do wysokości kosztów w 2020 r. w roku bieżącym planowany jest wzrost o ok. 24%, przy czym należy tutaj zwrócić uwagę na kilka bardzo istotnych elementów. Po pierwsze, trzeba zwrócić uwagę na to, że z otrzymanych przez agencję prognoz, o których mówiłem, czyli prognoz dokonywanych przez firmy audytorskie, wynika, że firmy audytorskie planują wzrost przychodów w 2021 r. w stosunku do roku 2020. Innymi słowy, same firmy audytorskie zakładają większe przychody w tym roku, w 2021 r. Druga rzecz, również fundamentalna, jest taka, że agencja do wykonywania naszych głównych zadań potrzebuje wysoko wyspecjalizowanych pracowników, specjalistów. Chodzi m.in. o biegłych rewidentów i radców prawnych określonych, bardzo często wąskich, kompleksowych specjalizacji. Należy przy tym zauważyć, że akurat w tym segmencie rynek pracy jest nadal tzw. rynkiem pracownika. Powoduje to, że agencja jako pracodawca musi konkurować o zdobycie pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami z szeroko pojętym rynkiem, z firmami audytorskimi, z firmami konsultingowymi oraz z instytucjami państwowymi, które również zatrudniają biegłych rewidentów; mam tu na myśli m.in. Najwyższą Izbę Kontroli. Te czynniki powodują, że jedną z istotnych składowych kosztów funkcjonowania agencji, jeżeli nie fundamentalną, są wynagrodzenia, które musimy zabezpieczyć na poziomie rynkowym, a przynajmniej zbliżonym do poziomu rynkowego, aby móc skutecznie rekrutować pracowników o pożądanych kwalifikacjach.

Agencja w sposób ciągły buduje swoje zasoby wysokiej klasy specjalistów, aby móc sprawnie realizować zadania. Średnie wynagrodzenie z umów o pracę to jest 9 tysięcy 821,12 zł. Obecnie, na koniec grudnia 2020 r. zatrudniamy w agencji 67 osób, a najliczniejszym departamentem, zgodnie z wagą tematów, które mamy... to znaczy zgodnie z wagą zadań, które mamy, jest oczywiście Departament Kontroli. Czyli tam zatrudniamy najwięcej osób, największy jest ten departament, który zatrudnia kontrolerów. Z kolei w 2021 r. średnioroczne zatrudnienie planowane jest na 98 osób. Zgodnie z ustawą z 2019 r., o której wspominałem, zgodnie z uzasadnieniem do tej ustawy docelowy poziom zatrudnienia w agencji to ma być właśnie ok. 100 osób, czyli my jeszcze... Można powiedzieć, że jak na razie mamy tak naprawdę zapewnione 2/3 docelowych zasobów kadrowych i cały czas jeszcze musimy te zasoby budować. W związku z tym, co przed chwilą mówiłem, bardzo ważne jest zwrócenie uwagi na to, że same koszty funkcjonowania agencji, wyjąwszy wynagrodzenia, rok do roku tak naprawdę pozostają na bardzo podobnym poziomie, jeżeli nie spadają w porównaniu do tych z planu na 2020 r. Wzrost kosztów tak naprawdę wynika tylko i wyłącznie ze wzrostu kosztów wynagrodzeń

spowodowanego m.in. tym, że musimy zatrudniać jeszcze ludzi. Podsumowując, powiem tak: staramy się tak prowadzić politykę finansową, żeby nie zwiększać obciążenia firm audytorskich, szczególnie w tym obecnym, trudniejszym okresie.

Warto przy okazji tutaj wspomnieć, że niedawno do konsultacji społecznych trafił projekt Ministerstwa Finansów dotyczący zmiany ustawy o rachunkowości oraz innych ustaw, w tym ustawy o biegłych rewidentach, i w tym projekcie jest propozycja wpisania do ustawy o biegłych rewidentach możliwości kontrolowania firm audytorskich zdalnie. To jest dla nas obecnie szczególnie istotny temat, ponieważ kontrolowanie zdalne firm audytorskich jest tak naprawdę standardem w większości państw Unii Europejskiej już od wielu, wielu lat. Wskazują na to informacje, które pozyskujemy w rozmowach z naszymi partnerami z Unii Europejskiej, m.in. w ramach komitetów w Komisji Europejskiej. Jednocześnie nasz plan kontroli, o którym mówiłem, jest na tyle ambitny, że poza kontrolerami na umowę o pracę konieczne jest też zatrudnienie kontrolerów na umowy-zlecenia, stąd planujemy również wynagrodzenia bezosobowe. Związane są z tym też koszty delegacji.

Należy również pamiętać, że jako agencja musimy też zwiększyć poziom zatrudnienia prawników i osób mogących prowadzić postępowania w związku z niepoprawnym wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie. Chcąc wyeliminować ewentualne patologie lub przynajmniej minimalizować te zjawiska rodzące ryzyka, konieczne jest skuteczne prowadzenie postępowań przed sądami, a to wymaga odpowiedniej kadry.

Należy zwrócić uwagę i na to, że ustawa zmieniająca ustawę o biegłych rewidentach z 2019 r. rozbudowała również katalog zadań PANA. Jak już o tym wspominałem, obok wcześniejszych zadań pojawiły się nowe zadania. W kosztach ujęto wydatki na zadania, które wchodzą w zakres zadań organu nadzoru tak naprawdę dopiero od 2020 r., takie jak np. podejmowanie działań mających na celu wspieranie rozwoju innowacyjności rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich czy takie zadanie jak podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich. Są to bardzo ważne zadania, ponieważ zbyt często w wielu sprawach okazuje się np., że w dalszym ciągu poziom edukacji finansowej, m.in. w zakresie rozumienia tego, czym jest sprawozdanie finansowe i dlaczego jest ono ważne, jest w Polsce na zbyt niskim poziomie.

Jeśli chodzi o innowacyjność, to powiem, że pracujemy obecnie nad systemem informatycznym, o którym mówiłem. Jest to system rejestracji i ewidencji firm audytorskich, tak aby prowadzona przez nas lista firm audytorskich była prowadzona jak najbardziej efektywnie i żeby to był system wygodny w obsłudze dla samych firm audytorskich oraz z punktu widzenia podmiotów, które potem korzystają z usług świadczonych przez firmy audytorskie. System ten jest ważny z punktu widzenia automatyzowania procesów powtarzalnych, a przez to zmniejszenia kosztów... To znaczy, że jego konsekwencją powinno być zmniejszenie kosztów zasobów ludzkich wykorzystywanych do prac powtarzalnych.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Przedstawiłem główne informacje na temat planu finansowego Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego na 2021 r., który staraliśmy się tak zbudować, aby z jednej strony umożliwić nam sprawne wykonywanie zadań ustawowych, a z drugiej strony racjonalnie wydatkować środki. Bardzo dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Panie Prezesie.

Polska Agencja Nadzoru Audytowego jest stosunkowo nową instytucją, tak że z dużym zainteresowaniem wysłuchaliśmy tego, co pan miał do powiedzenia, także o tych problemach, które się rysują.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z państwa senatorów w tej sprawie chciałby zabrać głos?

(*Głos z sali*: Nie ma zgłoszeń.)

Nikt się nie zgłasza.

Panie Prezesie, proszę powiedzieć, czy ta zwiększona liczba kontroli, którą planujecie, jest możliwa w ramach tego budżetu, który posiadacie? Ja rozumiem, że zwiększona liczba kontroli to będzie też większy budżet, ale czy to wszystko razem się zepnie? I czy wobec niemożliwości – na razie – zdalnego kontrolowania jest możliwa ta większa liczba kontroli?

PREZES
POLSKIEJ AGENCJI
NADZORU AUDYTOWEGO
MARCIN OBRONIECKI

Panie Przewodniczący, tak naprawdę ten budżet jest tak skonstruowany, żeby... No, zakładamy, że uda się w pełni wykonać te wszystkie kontrole. Tak, z tego punktu widzenia to akurat tak, tak, można by powiedzieć, że absolutnie to jest przewidziane.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

A proszę powiedzieć: co by musiało się stać, żebyście mieli możliwość zdalnego kontrolowania? No bo kiedy jak kiedy, ale teraz, w czasie pandemii to byłoby najbardziej potrzebne. Wszyscy mamy nadzieję, że pandemia wkrótce minie i wtedy może ta potrzeba zdalnego kontrolowania nie będzie aż tak wielka, ale być może z takiej możliwości też będzie warto korzystać.

PREZES
POLSKIEJ AGENCJI
NADZORU AUDYTOWEGO
MARCIN OBRONIECKI

Tak jak wspomniałem, Panie Przewodniczący, tak naprawdę już obecnie mamy w pewnym zakresie możliwości kontrolowania zdalnego, bo tzw. ustawy covidowe nam przyznały, można powiedzieć... No, są w nich pewne przepisy, które umożliwiają kontrolowanie zdalne w przypadku firm audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego. Jednak, tak jak powiedziałem, Ministerstwo Finansów niedawno przedstawiło projekt, zgodnie z którym taka możliwość zdalnego kontrolowania byłaby wpisana już bezpośrednio do ustawy o biegłych rewidentach. Tak że tak naprawdę chodzi głównie o możliwość takich zmian legislacyjnych.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Dziękuję, Panie Prezesie.

Czy może ktoś z panów senatorów zastanowił się i chciałby jeszcze zabrać głos? Nie.

Skoro nie, to kończymy omawianie tej części. I kończymy omawianie wszystkich części, nie licząc tych dotyczących Ministerstwa Finansów, do których przejdziemy w drugiej części posiedzenia naszej komisji.

Tak że dziękuję wszystkim państwu za udział w tej części posiedzenia.

Tak jak mówiłem wcześniej, wszystkie wnioski i propozycje poprawek będą rozpatrywane jutro. Jeśli państwo będą zainteresowani, to oczywiście zapraszamy na to posiedzenie. Ono najprawdopodobniej się rozpocznie ok. godziny 18.00.

Proszę państwa, zapowiedziałem wcześniej możliwość zabrania głosu przez przedstawiciela Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność", bo państwo z tej komisji też do nas się zgłosili.

Czy jest potrzeba, wola zabrania teraz głosu?

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Czy mamy przedstawiciela krajowej komisji?

(*Głos z sali*: Mamy pana Raczyńskiego...)

(*Głos z sali*: Zdalnie?)

(*Głos z sali*: Tak.)

Jeśli ktoś z państwa... Bo ja niestety nie widzę tej planszy.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Nie zgłasza się nikt? Okej, w takim razie kończymy tę część posiedzenia naszej komisji.

Zarządzam 5-minutową przerwę. Powiedzmy, że o 16.40 wznowimy nasze obrady. Będą poświęcone tylko tym częściom budżetowym Ministerstwa Finansów, tak że... Przepraszam, oczywiście nikogo z państwa nie wyrzucam, każdy może zostać. Po prostu dziękuję państwu za obecność w obradach dotyczących tych części, które były związane z państwa pracą. Dziękuję bardzo.

O godz. 16.40 wznowimy obrady.

(Przerwa w obradach)

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Wznawiam posiedzenie. 16.40 minęła.

Zgodnie z tym, co ustaliliśmy wcześniej, poprosiłbym teraz pana ministra Skuzę o przedstawienie tych wszystkich części budżetowych, które są niejako przynależne naszej komisji.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Tak. Nie będę wszystkich części wymieniał, jest ich sporo. To część 19, 79, 77, 81 „Rezerwa

ogólna", niektóre pozycje części 83 „Rezerwy celowe" i te wszystkie pozostałe załączniki, które są wpisane w programie naszego posiedzenia.

Tak że, Panie Ministrze, bardzo proszę o przedstawienie tych problemów.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo, może bym tutaj zaproponował, żeby część 19, jeżeli byłaby na to zgoda, przedstawiła pani dyrektor generalna Ministerstwa Finansów, a pozostałe części ja postaram się przedstawić.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Okej, czyli rozpoczynamy od części 19.
Pani Dyrektor, bardzo proszę.

DYREKTOR GENERALNY
MINISTERSTWA FINANSÓW
RENATA OSZAST

Dobrze. Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Przedstawię Wysokiej Komisji najważniejsze dane w zakresie części 19, uwzględniające poprawki poselskie. W zakresie dochodów budżetu zaplanowane zostały środki w wysokości 288 milionów 945 tysięcy zł. Jest to wzrost o 28% w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2020 po nowelizacji, tj. o kwotę 63 milionów 998 tysięcy. W roku 2021 najwyższy udział w dochodach planowanych w naszej części stanowią dochody z tytułu odsetek od lokat terminowych w kwocie 205 milionów zł.

W zakresie wydatków w projekcie ustawy budżetowej w 2021 r. po poprawkach poselskich zaplanowano kwotę 8 miliardów 175 milionów 241 tysięcy. Wydatki budżetu państwa bez wydatków dotyczących projektów z środków Unii Europejskiej wynoszą 8 miliardów 147 milionów 103 tysiące. Główną pozycję wydatków stanowią wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Jest to kwota 6 miliardów 201 milionów 493 tysiące. W tym wynagrodzenia to jest wota 5 miliardów 368 milionów 245 tysięcy, a pochodne od wynagrodzeń – 833 miliony 248 tysięcy zł. Wzrost wydatków na wynagrodzenia w 2021 r. w wysokości 3% w stosunku do ustawy budżetowej z 2020 r. dotyczy całej części 19, a wynika głównie ze wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, konieczności sfinansowania skutków uruchomionych rezerw celowych w 2020 r., w szczególności w związku z realizacją nowych zadań oraz realizacją programu modernizacji Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2020–2022, z tytułu dodatków służby cywilnej oraz w związku z przejęciem zadań z Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego w zakresie systemu poboru opłat, co nastąpiło z dniem 1 lipca 2020 r.

W budżecie na 2021 r. zaplanowano również środki na pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych, na funkcjonowanie jednostek podległych i realizację zadań statutowych w wysokości 1 miliarda 531 milionów 915 tysięcy zł. Największą pozycję w ramach tych wydatków przewidziano na realizację rządowego programu „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji BGK" w wysokości 457 milionów 830 tysięcy. Na wydatki majątkowe dla Ministerstwa Finansów oraz jednostek podległych zaplanowano kwotę 140 milionów 765 tysięcy. Umożliwi ona w 2021 r. sfinansowanie przede wszystkim zadań w zakresie budownictwa inwestycyjnego oraz niezbędnych zakupów inwestycyjnych na potrzeby statutowe jednostek Krajowej Administracji Skarbowej i Ministerstwa Finansów. Kwotę 141 milionów 968 tysięcy stanowią dotacje i subwencje, w szczególności dotacje i subwencje dla partii politycznych oraz dotacje do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych. Kwota 64 milionów 989 tysięcy są to świadczenia na rzecz osób fizycznych, przede wszystkim wydatki Krajowej Administracji Skarbowej na zakup umundurowania i sfinansowanie obowiązkowych świadczeń dla funkcjonariuszy celno-skarbowych.

W części 19 realizowane są również programy z udziałem środków Unii Europejskiej. W ramach tego budżetu zaplanowano wydatki dotyczące programów realizowanych z udziałem środków unijnych w wysokości 94 milionów 111 tysięcy, w tym budżet państwa to jest 65 milionów 973 tysiące, a budżet środków europejskich – 28 milionów 138 tysięcy. Największe programy realizowane z udziałem tych środków to Program Operacyjny „Pomoc techniczna"

na lata 2014–2020 z kwotą 52 milionów 725 tysięcy oraz Program Operacyjny „Polska cyfrowa" 2014–2020 z kwotą 15 milionów 793 tysięcy zł.

W ujęciu zadaniowym w zakresie części 19 wyszczególniono 6 zadań, wśród których wskazano jedno zadanie priorytetowe 4.1. – jest to realizacja należności budżetu państwa. Na wykonanie tego zadania priorytetowego zaplanowano kwotę w wysokości 7 miliardów 237 milionów 915 tysięcy zł, w tym budżet państwa to jest kwota 7 miliardów 217 milionów 705 tysięcy zł, a budżet środków europejskich – 20 milionów 210 tysięcy zł.

Ministerstwo Finansów obsługuje również Fundusz Reprywatyzacji. Na 2021 r. zaplanowano przychody Funduszu Reprywatyzacji z odsetek w kwocie ogółem 20 milionów, z tego 13 milionów są to odsetki bankowe od środków zgromadzonych na rachunku Funduszu Reprywatyzacji, a 7 milionów to odsetki od udzielonych pożyczek. Na 2021 r. nie są planowane żadne przychody ze sprzedaży...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

...akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji. Na 2021 r. na realizację zadań Funduszu Reprywatyzacji zaplanowano środki w wysokości ogółem 420 milionów 700 tysięcy zł na wypłatę odszkodowań dla byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa.

To wszystko, proszę państwa. Bardzo dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Pani Dyrektor.

Rozumiem, że pan dyrektor będzie teraz kontynuował, tak?

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Może zacznę od części 77, czyli „Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa". Ta część obejmuje dochody podatkowe, część dochodów niepodatkowych oraz dochody pochodzące z Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez administrację rządową. Prognozuje się, że dochody ogółem ujęte w części 77 wyniosą w 2021 r. 379 miliardów 700 milionów 474 tysiące zł, czyli nominalnie o 3,6% więcej w stosunku do przewidywanego wykonania na rok 2020.

Wśród dochodów z części 77 najistotniejsze są dochody podatkowe i inne wpłaty. Poziom dochodów budżetu państwa w 2021 r. będzie determinowany przewidywanym powrotem gospodarki na ścieżkę wzrostu. Po spodziewanym spadku w 2020 r., zakładanym na poziomie przewidywanego wykonania, prognozuje się, że dochody podatkowe w 2021 r. wzrosną o ok. 5,5%. Wskaźnikami makroekonomicznymi, które w głównym stopniu będą determinować prognozę dochodów, są: wzrost PKB w ujęciu realnym o 4%, nominalnie byłoby to 5,4%, średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych o 1,8%, wzrost przeciętnego rocznego funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej nominalnie o 2,6%, wzrost spożycia prywatnego w ujęciu nominalnym o 6,3%.

Na poziom dochodów podatkowych w 2021 r. oprócz sytuacji makroekonomicznej wpływ będą miały również kwestie, można powiedzieć, zarządcze, jak kontynuacja działań ukierunkowanych na dalsze uszczelnienie systemu podatkowego. Wśród najistotniejszych działań mających na celu dalszą poprawę ściągalności podatkowej należy wymienić w szczególności: wprowadzenie kas online oraz tzw. wirtualnych kas rejestrujących, zmiany w zakresie poboru podatku u źródła oraz wprowadzenie pakietu uszczelniającego w obszarze CIT, wprowadzenie automatycznej wymiany informacji o schematach podatkowych transgranicznych, wprowadzenie nowego, proinwestycyjnego systemu opodatkowania osób prawnych, czyli tzw. estońskiego CIT, efekt zwiększenia bazy podatkowej poprzez wypłatę dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów – baza podatkowa się zwiększa poprzez wypłatę tzw. czternastej emerytury. Ale są to również działania związane z kwestiami walki z przeciwdziałaniem skutkom COVID, takie np. jak możliwość odliczenia straty poniesionej w 2020 r. od dochodu z działalności uzyskanego w 2019 r. oraz odliczenia od przychodu darowizn przekazywanych na przeciwdziałanie COVID. Należy również zwrócić uwagę na kwestie związane z ob-

niżką stawek podatku akcyzowego pobieranego od każdego rodzaju paliw silnikowych o 23 zł. Tak jak już tutaj kiedyś omawialiśmy przy okazji jednej z ustaw, doszłoby tu do takiej zamiany, że zmniejszałyby się bezpośrednio dochody budżetu państwa, ale zwiększałyby się dochody Krajowego Funduszu Drogowego oraz Funduszu Kolejowego. Wpływ na szacunek dochodów będzie miało również podwyższenie z 250 tysięcy euro do 2 milionów euro limitu przychodu uprawniającego do skorzystania z uproszczonej, zryczałtowanej formy opodatkowania PIT.

Jakie byłyby największe wzrosty, jeżeli chodzi o kwestie podatkowe w stosunku do 2020 r.? To wzrost podatku VAT o 6,5%, czyli nominalnie ten wzrost byłby o 11 miliardów, jak się szacuje, podatku PIT – o 8,1%, czyli wzrost nominalny byłby o 5,2 miliarda, a podatku akcyzowego – o 3,9%, czyli wzrost nominalny o 2,7 miliarda. Pojawiłaby się również nowa pozycja, a mianowicie podatek od sprzedaży detalicznej. Ze względu na konieczność wyjaśnienia kwestii tego opodatkowania na poziomie europejskim on był długo w takim zawieszeniu. Wpływy z tego podatku szacuje się na 1,5 miliarda zł. Z kolei w podatku CIT przewiduje się łączny spadek na poziomie budżetu państwa o kwotę 1 miliarda 400 milionów zł, tj. o 3,6% w związku z wprowadzeniem nowego, proinwestycyjnego systemu opodatkowania wzorowanego na systemie estońskim. Spadek przewiduje się również w zakresie podatku od kopalin. Ten spadek procentowo jest spory, bo o 11,8%, tak go szacujemy, natomiast w kwotach nominalnych byłoby to tylko ok. 200 milionów zł. Ponadto przewiduje się spadek z wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego. Tutaj ten spadek byłby procentowo o 82,1%, a kwotowo o 6,1 miliarda zł, co wynika z planu finansowego NBP na 2020 r. No, jaki będzie ten wynik, jakie będzie ostateczne wykonanie, to myślę, że już niedługo będziemy wiedzieli, to znaczy będziemy mieli jakieś nowsze dane. Tak jak już powiedziałem, ogółem kwota dochodów w części 77 wyniosłaby łącznie 379 miliardów 700 milionów 474 tysiące zł.

Czy mogę przejść do następnych części? Tak?

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

To teraz może część 79. Byłyby to wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa. Zaplanowana na 2021 r. kwota wydatków z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa wynosi 28 miliardów – wobec limitu 29,1 miliardów w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020 – i obejmuje obsługę zadłużenia należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym w wysokości 21,5 miliarda zł; byłoby to o ok. 1,3 miliarda mniej niż w roku 2020. Z tego ponad 99%, czyli 21,3 miliarda stanowiłyby odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych. Pozostałe wydatki, niecały 1%, to odsetki od środków przyjmowanych w depozyt przez ministra finansów od zabezpieczeń gotówkowych w transakcjach pochodnych oraz koszty związane z emisją skarbowych papierów wartościowych, przewidywane różne opłaty i prowizje. Na drugą część wydatków składałyby się wydatki związane z obsługą zadłużenia należności innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych. Szacuje się to na kwotę ok. 6,5 miliarda zł, czyli o ok. 800 milionów mniej niż w roku 2020. Z tego ponad 92%, czyli ok. 6 miliardów stanowiłyby odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych oraz związane z nimi instrumenty finansowe, a ok. 6,6%, czyli ok. 400 milionów, to byłyby odsetki i opłaty od kredytów międzynarodowych w instytucjach finansowych. Pozostałe wydatki obejmowałyby jakieś dalsze koszty emisji oraz koszty usług bankowych i prawnych związanych z emisjami.

W części 79 mamy również stronę dochodową. Zaplanowana na 2021 r. kwota dochodów z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa wyniosłaby 630,6 miliona zł. W nowelizacji ustawy budżetowej ta kwota była dużo, dużo wyższa, wynosiła ponad 7 miliardów 824 miliony zł. Skąd się pojawiają dochody w części dotyczącej zadłużenia? Są to dochody krajowe w wysokości 622,7 miliona zł, a większość tych dochodów stanowią wpływy ze sprzedaży obligacji skarbowych – czyli jest to jakby płatność inwestorów za wykupowane przez nich odsetki, można powiedzieć, naliczone, skapitalizowane – i dochody zagraniczne w wysokości 7,9 miliona zł.

Wraz z budżetem państwa Sejmowi został przedstawiony dokument „Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2021–2024". Celem strategii jest minimalizacja kosztów obsługi długu w długim horyzoncie czasu przy przyjętych ograniczeniach związanych z ryzykiem i zarządzaniem tym ryzykiem. Na rzecz realizacji tego celu przyjęto, że utrzymane zostanie elastycznie podejście

do kształtowania struktury finansowania pod względem wyboru rynku, waluty i instrumentów, ale głównym źródłem finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa pozostanie rynek krajowy. Udział długu nominowanego w walutach obcych w długu Skarbu Państwa zostanie utrzymany poniżej 25%, a średnia zapadalność długu krajowego utrzymywana będzie na poziomie zbliżonym do 4,5 roku, a całego długu Skarbu Państwa – na poziomie zbliżonym do 5 lat, z uwzględnieniem możliwości przejściowych odchyleń wynikających z uwarunkowań rynkowych i budżetowych związanych np. ze skutkami epidemii COVID. Założenia makroekonomiczne przyjęte w strategii są zgodne z założeniami projektu ustawy budżetowej na rok 2021. Podczas realizacji przyjętych założeń stwierdzono, że relacja państwowego długu publicznego do PKB wyniesie na koniec 2020 r. 50,4%. W 2021 r., na koniec tego roku by wzrosła do 52,7%, w kolejnych latach spadałaby i na koniec 2024 r. osiągnęłaby poziom 48,1%. Koszty obsługi długu Skarbu Państwa w relacji do PKB ulegałyby obniżeniu. Szacuje się, że w 2020 r. one by wyniosły w relacji do PKB 1,33%, a w 2021 r. ta relacja by się poprawiła i wyniosłaby 1,19%. W dłuższym horyzoncie, czyli do końca przyjętej strategii, ta relacja by się obniżyła i wynosiłaby 0,75–0,76% produktu krajowego brutto.

Myślę, że tutaj będzie dobrze przejść płynnie do kwestii związanych z częścią 98, czyli przychodów i rozchodów związanych z finansowaniem potrzeb pożyczkowych państwa w 2021 r. Potrzeby pożyczkowe netto w projekcie budżetu państwa na 2021 r. kształtują się na poziomie 113,5 miliarda zł wobec zakładanych w przewidywanym wykonaniu budżetu państwa na rok 2020 potrzeb na poziomie 101,3 miliarda zł. Na te potrzeby składają się następujące pozycje: deficyt budżetu państwa na poziomie 82,3 miliarda, deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 6,9 miliarda, ujemne saldo kredytów i pożyczek udzielonych w wysokości ok. 700 milionów zł, na które składają się salda kredytów zagranicznych oraz pożyczek dla KUKE i jednostek samorządu terytorialnego, płatności związanych z udziałem w międzynarodowych instytucjach finansowych w wysokości 1,7 miliarda zł oraz ujemne saldo zarządzania płynnością sektora finansów publicznych w wysokości 21,9 miliarda zł. Potrzeby pożyczkowe brutto, czyli już po uwzględnieniu wykupów zapadalnego długu, w 2021 r. wynoszą 283,6 miliarda zł wobec kwoty 232,6 miliarda zł zakładanych w przewidywanym wykonaniu. Tutaj te potrzeby pożyczkowe brutto to są potrzeby pożyczkowe netto oraz kwoty związane z wykupem długu. Wykup długu na poziomie rynku krajowego szacuje się na kwotę 133,1 miliarda zł, a wykup długu na rynkach zagranicznych – na kwotę w wysokości 37 miliardów zł. To może tyle, jeżeli chodzi o kwestie związane z państwowym długiem publicznym.

Następną kwestią jest sprawa rezerw, rezerwy ogólnej i niektórych rezerw celowych. W rządowym projekcie ustawy budżetowej utworzono rezerwę ogólną w kwocie 100 milionów zł. W trakcie prac sejmowych rezerwa ta została zwiększona do kwoty 500 milionów zł, co stanowi ok. 1‰ planowanych wydatków budżetu państwa. Tu, jak już powiedziałem w pierwszej części swojej wypowiedzi, jeśli chodzi o główne środki z przeniesienia wydatków uwzględniające zapisy ustawy okołobudżetowej, to znaczna część tych środków została przekierowana na uzupełnienie rezerwy ogólnej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o finansach publicznych rezerwą ogólną dysponuje Rada Ministrów, prezes Rady Ministrów jest upoważniony do dysponowania środkami z rezerwy ogólnej do kwoty 10 milionów zł, a minister finansów – do kwoty 2 milionów zł w poszczególnych przypadkach. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2021 przekazanym przez Radę Ministrów do Sejmu zaplanowano 59 pozycji rezerw celowych w łącznej kwocie 32 miliardy 40 milionów 915 tysięcy zł. W toku prac sejmowych łączna kwota rezerw celowych uległa zmniejszeniu do kwoty 31 miliardów 922 miliony 18 tysięcy zł. Utworzono również jedną nową pozycję rezerwy celowej.

Teraz może krótko przedstawię pozycje rezerw celowych, które pozostają w zakresie działań Komisji Budżetu i Finansów Publicznych i które są przedmiotem dzisiejszego posiedzenia. Poz. 18, czyli „Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa". Taka pozycja jest tworzona w budżecie państwa co roku z przeznaczeniem na sfinansowanie wymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających głównie z prawomocnych wyroków sądowych i ugód zawartych przed sądem oraz innych wymagalnych płatności. Rezerwa została zaplanowana w kwocie 613 milionów 593 tysięcy, ale na etapie prac sejmowych obniżono ją o 26 milionów zł, tj. do kwoty 587 milionów 593 tysięcy zł. Chciałbym

zwrócić uwagę, że te środki nie zostały niejako zabrane, tylko zostały przesunięte do odpowiedniej części budżetu państwa z tego względu, że urealniły się już skutki takich działań i te środki będą na takie zobowiązania potrzebne – nie było potrzeby utrzymywania ich w rezerwie celowej.

Poz. 19 to „Rezerwa płacowa na zmiany organizacyjne i nowe zadania (w tym na skutki przechodzące)". Tu kwota nie jest wysoka, jest to kwota 5 milionów 165 tysięcy zł. Rezerwę tę utworzono na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych przepisów, a jej kwota została zaplanowana w uzgodnieniu z szefem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Planuje się, że środki rezerwy zostaną przekazane do właściwych dysponentów po podziale dokonanym przez Radę Ministrów i mogą zostać przeznaczone na realizację nowych zadań, zwiększenie zakresu realizowanych zadań lub powołanie nowych jednostek organizacyjnych, sfinansowanie skutków przechodzących, zwiększeń wynagrodzeń wraz z pochodnymi dokonanych na podstawie decyzji podjętych w czwartym kwartale 2020 r. Dokonując już takiego może bardziej szczegółowego rozbicia tej rezerwy, należy wskazać, że środki na wynagrodzenia to byłaby kwota 4 milionów 316 tysięcy zł, a na pochodne od wynagrodzeń – 849 tysięcy. Można powiedzieć, że ta rezerwa nie jest dużą rezerwą.

Poz. 21, czyli „Rezerwa na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłatę wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych"... etc. Została ona zaplanowana w wysokości 4 milionów zł, tj. o 6 milionów mniej niż na rok 2020. Rezerwa ta planowana jest na podstawie art. 10 pkt 2 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Rezerwa z poz. 36, czyli „Środki na realizację programów poręczeniowo-gwarancyjnych oraz innych programów rządowych wspieranych gwarancjami Skarbu Państwa", została zaplanowana na kwotę w wysokości 1 miliarda 200 milionów zł. Środki rezerwy mogą zostać przeznaczone m.in. na sfinansowanie prognozowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego wydatków, w tym wypłat z tytułu gwarancji PLD i PLD-KFG po uwzględnieniu zapadalności gwarantowanych kredytów w ramach realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego programów poręczeniowo-gwarancyjnych. No, oby nie trzeba było ponosić ryzyka, bo tu istnieje ryzyko znacznego pogorszenia portfela gwarantowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego programów, zwłaszcza w ramach gwarancji de minimis. Niemniej jednak należy być przygotowanym na takie działania i z tego tytułu została taka rezerwa w takiej wysokości utworzona.

Rezerwa z poz. 44, czyli „Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych", została zaplanowana w wysokości 1 miliarda 884 milionów 860 tysięcy. W trakcie prac sejmowych została zmniejszona o ponad 40 milionów. Środki z tej rezerwy zostaną przeznaczone na rzecz różnych dysponentów części budżetowych w szczególności z przeznaczeniem na 2 główne kategorie wydatków. Pierwsza kategoria związana jest z kontynuacją zadań realizowanych w poprzednich latach oraz zadań wynikających z wejściem w życie nowych regulacji prawnych. Tu można powiedzieć, że będą to np. takie działania, jak: realizacja przez ministra rodziny i polityki społecznej programów na rzecz osób starszych, zadania związane z edukacją artystyczną oraz działalnością archiwów państwowych, realizacja zadań wynikających z ustawy – Prawo wodne. Drugim takim obszarem byłaby tu kwestia realizacji zadań związanych z odbudową dochodów budżetu państwa oraz z poprawą finansów publicznych. Środki byłyby przekazywane głównie na realizację wieloletniego programu „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2020–2022" oraz na finansowanie zadań i projektów związanych z uszczelnianiem i upraszczaniem systemu podatkowego, w tym dostosowaniem systemów informatycznych do tych zmian.

Poz. 46 rezerwy celowej to jest „Wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych". Jest to nieduża rezerwa, na poziomie 16 milionów zł. Kwota w danym roku wynika z realizacji umów zawieranych przez Komisję Europejską z międzynarodowymi koncernami tytoniowymi. Stosownie do postanowień tych umów Polsce przekazywane są środki z przeznaczeniem na działania związane ze zwalczaniem przemytu i podrabianiem wyrobów tytoniowych. Środki te zostaną przeznaczone na dofinansowanie służb zwalczających przemyt papierosów i zajmujących się eliminacją

nielegalnych produktów tytoniowych, czyli dofinansowanie Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej.

Rezerwa w poz. 54 to „Wypłata odszkodowań przez wojewodów za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągi stanowiące inwestycje towarzyszące budowie gazoportu w Świnoujściu oraz na odszkodowania za nieruchomości pozyskiwane pod realizację strategicznych inwestycji w sektorze naftowym". To jest rezerwa na poziomie 1 miliona 390 tysięcy, kwota ta jest o ponad 9 milionów zł niższa niż w roku 2020. Po prostu tak została oszacowana. Nie było dużych roszczeń z tego tytułu w minionym roku, zatem można było oszacować ją na poziomie sporo niższym.

Poz. 56 to „Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania". Tu zostały zaplanowane środki w kwocie 1 miliarda 230 milionów 582 tysięcy, która to kwota w trakcie prac sejmowych została zmniejszona o niespełna 70 milionów do kwoty 1 miliard 160 milionów 639 tysięcy zł. Planuje się, że środki z rezerwy zostaną przekazane do dysponentów, u których wystąpi zapotrzebowanie na przedmiotowe skutki w związku ze zmianami systemowymi i organizacyjnymi. Środki te zostaną przekazane m.in. na sfinansowanie lub dofinansowanie takich projektów, jak: zadania związane z organizacją IX edycji Światowego Forum Miejskiego w Katowicach w roku 2022, skutki planowania i wprowadzania od 1 sierpnia e-dowodu z drugą cechą biometryczną, skutki wejścia w życie ustawy z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego.

Rezerwa w poz. 60 „Przygotowanie i przeprowadzenie Powszechnego Spisu Rolnego oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań" została zaplanowana w kwocie 227 milionów 83 tysięcy zł. O spisie rolnym mówił już pan prezes Rozkrut. Tu mówimy również o przeprowadzeniu w 2021 r. Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

W części 85, czyli „Budżety wojewodów ogółem", w dziale „Różne rozliczenia" na rok 2021 zostały zaplanowane symboliczne dochody w wysokości 33 tysięcy zł, wydatki zaś – w kwocie zdecydowanie większej, bo w kwocie 155 milionów 957 tysięcy zł, przez co stanowią 171,3% planu na rok 2020. Środki te zostały ujęte w ramach kilku rozdziałów. W rozdziale 75814 „Różne rozliczenia finansowe" zaplanowano kwotę 73 milionów 934 tysięcy zł. Kwota planowanych wydatków jest wyższa o 4,6% w stosunku do roku 2020. Środki te zostały przewidziane na realizację zadań związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowisk i są to środki w wysokości równej wpływom z tytułu opłaty uzdrowiskowej pobranej w roku 2019. W rozdziale 75818, czyli „Rezerwy ogólne i celowe", została zapewniona kwota 80 milionów 54 tysięcy zł. Środki te stanowią tzw. rezerwę wojewody. Stosownie do postanowień ustawy o finansach publicznych wojewodowie w ramach ustalonych wydatków mogą tworzyć rezerwę w wysokości do 1% wydatków zaplanowanych w budżetach wojewodów z wyłączeniem dotacji, które przekazują jednostkom samorządu terytorialnego. W porównaniu do roku 2020 w wymienionej rezerwie zostały uwzględnione dodatkowe środki na wsparcie zadań w ramach budżetu województw. Łącznie rezerwa wojewodów została zwiększona o kwotę 55 milionów zł. W konsekwencji w ustawie o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 został przyjęty przepis wyłączający ograniczenia w wysokości planowanych środków w tej rezerwie, czyli ona może być wyższa niż 1%. W ramach rozdziału 75860, „Euroregiony", zaplanowana została kwota 1 miliona 969 tysięcy zł, co stanowi 145,9% planu na rok 2020, z przeznaczeniem na współfinansowanie projektów w ramach europejskiej współpracy terytorialnej w latach 2014–2020.

Czy jeszcze coś powinienem powiedzieć? Jeszcze może kilka słów o budżecie środków europejskich. Dochody budżetu środków europejskich zostały zaplanowane na poziomie 80 miliardów 475 milionów 876 tysięcy zł. Na to składają się głównie dochody z tytułu realizacji zadań w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020 w wysokości ponad 21 miliardów zł. Należy też wymienić: Program Operacyjny „Infrastruktura i środowisko" – tu zaplanowano 18,9 miliarda zł, Program Operacyjny „Wiedza, edukacja, rozwój" – ponad 3 miliardy 300 milionów zł, Program Operacyjny „Polska wschodnia" – 873 miliony zł, Program Operacyjny „Inteligentny rozwój" – 6,8 miliarda zł, Program Operacyjny „Polska cyfrowa" – ok. 2 miliardów zł, Program Operacyjny „Rybactwo i morze" – 336 milionów zł, Program Operacyjny „Pomoc żywnościowa" – ok. 359 milionów zł, Instrument „Łącząc Europę" – 3 miliardy 800 milionów zł, Norweski Mechanizm

Finansowy – 376 milionów zł, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego – ok. 234 milionów zł. Na koniec taka duża pozycja, bo zaplanowana tu kwota jest największa – ponad 22 miliardy zł na program dotyczący wspólnej polityki rolnej.

W ustawie budżetowej przyjętej przez Sejm na rok 2021 w budżecie środków europejskich zaplanowane zostały wydatki w wysokości ponad 87,3 miliarda zł z przeznaczeniem na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich z wyłączeniem pomocy technicznej, która jest finansowana niejako bezpośrednio z budżetu środków krajowych. W ramach tej kwoty... W poszczególnych częściach budżetowych została zaplanowana kwota 49,9 miliarda zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane w ramach: perspektywy finansowej 2014–2020, wspólnej polityki rolnej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Pozostała część wydatków została zaplanowana w rezerwie celowej w poz. 98 z przeznaczeniem na finansowanie programów z budżetu środków europejskich – to jest kwota 37,3 miliarda zł – oraz w rezerwie w poz. 99. To jest taka pozycja specjalna, z przeznaczeniem na finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich. Tu jest kwota 39 milionów 488 tysięcy z przeznaczeniem na wynagrodzenia. Jak już wspomniałem przy omawianiu potrzeb pożyczkowych państwa, ten niedobór środków w budżecie środków europejskich wyniósłby ok. 6,9 miliarda zł. Został on uwzględniony w potrzebach pożyczkowych budżetu państwa w ustawie budżetowej na rok 2021.

Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję za uwagę. Czekamy na pytania.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze, za to szczegółowe omówienie wszystkich części budżetowych, które spadły na nas jako komisję budżetu i finansów.

Za chwileczkę otworzę dyskusję, ale przedtem poprosiłbym pana mecenasa, przedstawiciela Biura Legislacyjnego, o ewentualne uwagi w ogóle do budżetu, do części tekstowej, gdyby takie były.

Bardzo proszę, pan mecenas Sławomir Szczepański.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
SŁAWOMIR SZCZEPAŃSKI

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Wątpliwości, jakie można zgłosić do proponowanej ustawy budżetowej na 2021 r., wiążą się najbardziej z art. 8 ust. 1 pkt 4 ustawy budżetowej. Są to wątpliwości legislacyjne, systemowe. Przepis ten określa tak naprawdę zasady przekazywania jednostkom publicznej radiofonii i telewizji skarbowych papierów wartościowych, wskazując m.in. o odpowiednim stosowaniu – lub też nie – przepisów ustawy o opłatach abonamentowych czy też ustawy o finansach publicznych. Tutaj Biuro Legislacyjne chciałoby zwrócić uwagę na wątpliwości systemowe związane z zamieszczaniem tego typu przepisów w ustawie budżetowej, głównie w świetle art. 109 i 110 ustawy o finansach publicznych, które regulują zakres ustawy budżetowej, zakres budżetu jako katalogu zamkniętego. W ocenie Biura Legislacyjnego właściwszym rozwiązaniem byłaby sytuacja, w której regulacje przewidujące zasady przekazywania tego typu papierów wartościowych byłyby uregulowane jednak w przepisach szczególnych, tak jak to miało miejsce dotychczas, a więc czy to w ustawie o opłatach abonamentowych, w tym wskazywanym art. 11b, czy też w tzw. ustawie okołobudżetowej w przypadku Funduszu Reprywatyzacji i Polskiego Funduszu Reprywatyzacji Spółka Akcyjna.

Podobne wątpliwości, ale w mniejszym zakresie oczywiście, dotyczą też pktu 3 w art. 8 ust. 1, ponieważ tam też przewiduje się zasady przekazywania skarbowych papierów wartościowych funduszom celowym oraz państwowym osobom prawnym. Niemniej najbardziej istotne wątpliwości dotyczą pktu 4. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Czy pan minister zechciałby się odnieść do uwag Biura Legislacyjnego?

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

No, takie wątpliwości pojawiały się i takie ryzyka sygnalizowano nam na etapie prac sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Niemniej jednak Wysoka Izba, znając te ryzyka, przyjęła to rozwiązanie.

Zwracam tylko uwagę na jedną rzecz, że ten zapis, o którym mówił pan mecenas, zmienił się podczas prac Komisji Finansów Publicznych. Przedłożenie rządowe było innym przedłożeniem. Taka poprawka, o której mówił pan mecenas, została przyjęta przez sejmową Komisję Finansów Publicznych i przyjęta przez Sejm. Tak że znane nam były te wątpliwości, niemniej jednak mimo tych ryzyk zdecydowano się taki przepis przyjąć.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Być może w trakcie dalszej dyskusji wrócimy do tego problemu, ale teraz chciałbym otworzyć dyskusję.

Na początku chciałbym pana ministra spytać o jedną rzecz. Mówimy o roku 2021, ale gdyby pan minister powiedział nam dwa słowa o minionym roku 2020, byłbym wdzięczny. Zdaję sobie sprawę, że skoro dzisiaj jest dopiero pierwszy dzień pracy w nowym roku, to te wszystkie dane mogą być jeszcze nieprecyzyjne, niedokładne. Jednak jesteśmy ciekawi, jakie są prognozy dochodów w 2020 r., zwłaszcza, jeśli chodzi o wydatki niewygasające, bo tu być może wiedza będzie już większa.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Mogę zacząć od wydatków niewygasających, bo takie informacje po prostu musiały się znaleźć w rozporządzeniu Rady Ministrów. Takie rozporządzenie zostało już opublikowane, tam jest to szczegółowo rozpisane, pozycja za pozycją. Mogę podać kwotę wydatków niewygasających, to jest ok. 11 miliardów 600 milionów zł. To jest kwota wydatków niewygasających ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów. Tutaj wśród pozycji z największymi kwotami, tak jak się spodziewaliśmy, o czym dyskutowaliśmy, jest pozycja z kwotą ok. 7,3 miliarda zł, są to środki w dyspozycji ministra infrastruktury. O ile pamiętam, to kwota rzędu 1 miliarda 200 czy 1 miliarda 300 tysięcy zł jest w dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. To, jeśli chodzi o takie największe kwoty. Mogę również powiedzieć, że te wydatki mają zdecydowanie proinwestycyjny i prorozwojowy charakter. To tyle, jeżeli chodzi o kwestie związane z wydatkami niewygasającymi.

Mogę powiedzieć też o budżecie...Wspominałem, że mogę powiedzieć o budżecie zamkniętym w roku 2020. Otóż deficyt będzie znacznie niższy od przewidywanego, od deficytu przyjętego w nowelizacji ustawy budżetowej, czyli wyniesie on na pewno poniżej 100 miliardów. Tu muszę zwrócić uwagę jeszcze na jedną rzecz, bardzo istotną: ten dużo lepszy wynik w dużej mierze będzie zasługą dużo lepszych wpływów, jeżeli chodzi o stronę dochodową. Czyli, tak jak tu pan przewodniczący zauważył, ta kwota ponad 11 miliardów zł została zaksięgowana jako wydatki niewygasające, które wchodzą w deficyt roku bieżącego, czyli ona niejako weszła w ten deficyt.

Wykonanie wydatków będzie praktycznie... z niewielkim ułamkiem... Ono będzie zbliżone do tego z nowelizacji ustawy budżetowej. Dochody zaś będą dużo wyższe. Mogę powiedzieć z niemal stuprocentową pewnością, że dochody będą dużo wyższe niż w roku 2019. To będzie, jak myślę – tak ostrożnie mówiąc – dużo powyżej 410 miliardów zł. Ale mówię to z naprawdę dużą dozą ostrożności. To tak na dzień dzisiejszy, a myślę, że te dane mogą być jeszcze zdecydowanie lepsze. Tyle mogę powiedzieć, bazując na tym, co było na dzień 31 grudnia ubiegłego roku. Jednak ze stuprocentową pewnością mówię o wydatkach niewygasających, bo już bodajże 29 lub 30 grudnia – nie pamiętam dokładnie – pan premier podpisał rozporządzenie, ono zostało opublikowane i ta kwota jest znana. W załączniku do rozporządzenia wypisane są szczegółowo wszystkie te wydatki, które mogą być sfinansowane jako wydatki niewygasające.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Pan senator Frankiewicz ma do tego pytanie, tak?

SENATOR
ZYGMUNT FRANKIEWICZ

Tak. Chciałbym dopytać, jeśli można, Panie Przewodniczący.

Przy planowaniu budżetu na rok 2021 założono, że spadek PKB będzie na poziomie 4,6 punktu procentowego. Jak według pana ministra, jeśli wziąć pod uwagę te optymistyczne informacje, będzie wyglądała kwestia PKB?

I jeszcze... Skoro o tym mowa, to się dopytam: czy wysokość środków niewygasających to było 11,6?

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza*: Tak, tak.)

Czyli to jest kolosalna kwota, ona będzie trochę fałszowała obraz jednego i drugiego roku, bo to jest chyba więcej niż w poprzednich latach. Dziękuję.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Powiem tak: jest więcej. Niemniej jednak pamiętam, że w którymś roku... we wcześniejszych latach to było np. po 5 miliardów, po 4 miliardy, a przecież nie mieliśmy tak bardzo wyjątkowego roku. Jeżeli chodzi o kwestie związane z procentami, jak to wyglądało procentowo, to np. w roku 2005–2006 albo w 2004–2005 to było... W okresie z 2004 r. na 2005 r. to było 2,3%, z 2005 na 2006 było to 2,1%. Teraz mamy powtórkę z roku 2004–2005, 2,3% wydatków ogółem. Tak więc procentowo to może nie jest taka duża rzecz, a zwracam uwagę, o czym już powiedziałem, że gros tych wydatków, 7,3 miliarda, to są wydatki w dyspozycji ministra infrastruktury.

(*Senator Zygmunt Frankiewicz*: To są europejskie... To jest POIiŚ czy...)

Nie, nie, to są wydatki budżetu środków krajowych, to jest z budżetu środków krajowych. Nie, to nie są środki europejskie. Środki europejskie charakteryzują się troszeczkę innymi, że tak powiem, kategoriami działań. Wśród wydatków niewygasających nie ma środków europejskich, tu są tylko środki budżetu krajowego.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Wyjątkowość tych wydatków niewygasających polega na tym, że możemy je realizować do listopada, a nie jak do tej pory do końca marca. Tak?

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza*: Tak.)

To przede wszystkim.

Proszę państwa, kontynuujemy dyskusję...

(*Senator Zygmunt Frankiewicz*: Jeszcze o PKB pytałem.)

Aha, jeszcze o PKB, czy są szacunki.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Myślę, że to może być ok. 3% PKB, może troszeczkę przekroczyć 3%. No, jak powiedziałem, w momencie przygotowywania projektu ustawy budżetowej mieściło się to w prognozach Komisji. To było na poziomie 4,6 i, o ile pamiętam – tutaj pan dyrektor może mnie poprawi – było to zgodne z prognozami Komisji Europejskiej.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Jeśli pan dyrektor ma bardziej precyzyjne informacje, to chętnie wysłuchamy.

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU POLITYKI
MAKROEKONOMICZNEJ
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
TOMASZ SZAŁWIŃSKI

Tomasz Szałwiński, Departament Polityki Makroekonomicznej.

Oczywiście wówczas, kiedy tworzyliśmy prognozę makroekonomiczną, w sierpniu, wtedy, jak pan minister powiedział, szacunki dotyczące wzrostu PKB, recesji w tym roku i wzrostu na przyszły rok – bo o tych 2 latach powinniśmy mówić – były praktycznie zbliżone albo na takim samym poziomie jak te wyliczone przez Komisję Europejską. Jednakże Komisja Europejska w listopadzie przedstawiła nowe prognozy i tutaj mamy do czynienia z recesją na poziomie 3,6% PKB. Taka może być recesja w tym roku zdaniem Komisji Europejskiej, zgodnie z tą listopadową prognozą. Na przyszły rok Komisja przewiduje wzrost na poziomie 3,3%. Czyli mniejsza recesja i mniejsze odbicie, to są takie nowsze prognozy Komisji Europejskiej. Dla przypomnienia, my w ustawie budżetowej mamy minus 4,6 w tym roku i wzrost 4,0 w przyszłym roku.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Kolejni senatorowie zgłaszają się, zdaje się, do zabrania głosu.

Pan senator Leszek Czarnobaj.

SENATOR
LESZEK CZARNOBAJ

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Ja rozpocznę od spraw ogólnych. Powiedział pan, że 410 miliardów to są planowane prawdopodobne dochody za rok 2020. To cieszy. Wzrost PKB jest szacowany na poziomie od 3,5 do 6%, choć różne ośrodki różnie to kształtują. No, załóżmy, że będzie to 4%. Panie Ministrze, zatem dochody – mówię o dochodach podatkowych – na poziomie 369 miliardów to są dochody planowane skromnie, pesymistycznie czy wręcz bojaźliwie. Czy tak? To jest moje pierwsze pytanie.

Drugie pytanie, jeszcze z natury tych ogólnych. Panie Ministrze, proszę powiedzieć szczerze, czy pan autentycznie liczy na to, że inflacja będzie na poziomie, jak pan tu podał, 1,8%? Czy nie należałoby jednak tego skorygować? Pytam, bo jednak inflacja to jest czynnik bardzo wpływający na to, co jest związane z budżetem, chociażby po stronie dochodów.

I kwestia inwestycji, a może ogólniej... Nie wiem, czy pan minister zna opinię pana profesora z Uniwersytetu Łódzkiego, tam na wstępie jest 6 takich fundamentalnych uwag dotyczących strategii budżetowej. Jeżeli pan ją zna, to prosiłbym, żeby pan minister powiedział dwa słowa na temat tych uwag, które dotyczą budżetu, co pan minister na ten temat sądzi.

Jeszcze jedno takie ogólne pytanie. Przy poprzednich ustawach, chyba ustawie okołobudżetowej, mówiliśmy, Panie Ministrze... Ja nie mówię, że to pan, bo nie pamiętam, musiałbym zerknąć w protokole. Rozmawialiśmy o tym, że dobrze by było, żeby przy omawianiu ustawy głównej pan minister przedstawił nam taki, że tak powiem, ogólny obraz wszystkich pieniędzy, które dotyczą finansów publicznych, ale również funduszy, które są poza budżetem. Chodzi np. o Polski Fundusz Rozwoju czy Bank Gospodarstwa Krajowego i inne fundusze. Jednak w wielu wypadkach pewien wpływ na budżet to ma. Czy coś takiego, jeśli chodzi o pracę w ministerstwie, pan minister rozpoczął? Czy macie państwo takie dane? Czy moglibyście państwo podczas obrad plenarnych taką informację, bardzo zgrubną oczywiście, w zakresie całościowego, kompleksowego spojrzenia przedstawić? To tyle na razie.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Proszę, Panie Ministrze.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Jeżeli chodzi o szacunek dochodów, to muszę powiedzieć, że on jest planowany z pewną dozą ostrożności. Czy on jest optymistyczny, czy pesymistyczny? Cóż, powiedziałbym inaczej: jest realistyczny. A dlaczego planowany jest z pewną dozą ostrożności? Zwróćmy uwagę na rzecz następującą: jeśli chodzi o dochody w ustawie budżetowej, to zawsze jest to prognoza, „prognoza" jest to pojęcie ustawowe. Jeśli zaś chodzi o wydatki, to stanowią one nieprzekraczalny limit.

Lepiej mieć, że tak powiem, budżet szacowany ostrożnie i ostrożnie szacować stronę dochodową, niż – powiem po młodzieżowemu – idąc po bandzie, zakładać takie wyśrubowane, maksymalne dochody. No więc jest to budżet po stronie dochodowej przygotowany z pewną dozą ostrożności.

Ja mogę przypomnieć pewną anegdotę. Jak zacząłem pracę w Ministerstwie Finansów w 1997 r., w Departamencie Polityki Finansowej i Analiz, miało miejsce pewne zjawisko. Okazało się, że jest poważny problem, gdyż deficyt będzie mniejszy od planowanego. No, ja jako człowiek po studiach mówię do kolegów: jaki jest problem, deficyt jest niższy, więc powinniśmy się cieszyć. Co się okazało? Okazało się, że był problem związany z tym, że nie było możliwości sfinansowania długu publicznego, czyli na potrzeby pożyczkowe była zebrana tylko połowa środków i przez to trzeba było ciąć wydatki budżetowe. No, budżet robi się kasowo, tu zabrakło faktycznego finansowania. Tutaj po stronie dochodowej może być podobnie, więc lepiej mieć dochody szacowane ostrożniej niż z uwzględnieniem maksymalnych możliwości. Lepiej trzymać pewien margines i myślę, że te dochody są szacowane z pewną ostrożnością. Tak jak powiedziałem, dochody w 2020 r. będą dużo lepsze od planowanych. Podkreślam, że one będą na poziomie co najmniej 410 miliardów. Myślę, że mogą być jeszcze wyższe.

W związku ze sprawą, którą tutaj podnosił pan senator, chciałbym powiedzieć, że ja wtedy na tym spotkaniu może troszeczkę nie do końca zrozumiałem, bo myślałem, że chodzi o przedstawienie tylko zakresu instytucji, które tworzą sektor finansów publicznych i są niejako poza budżetem państwa. Tak że ja po prostu przedstawiłem je, przesłałem do komisji listę takich instytucji, tam są wymienione wszystkie państwowe osoby prawne, wszystkie państwowe fundusze celowe, wszystkie agencje wykonawcze oraz fundusze, którymi zarządza Bank Gospodarstwa Krajowego. O ile pamiętam, to wykonanie np. funduszu COVID w ubiegłym roku szacuje się poniżej 100 miliardów zł, przy założonym planie 112,5 miliarda, jeśli dobrze pamiętam. Tak że to tyle gwoli takiego pierwszego wyjaśnienia, jakie środki są poza budżetem państwa. Tutaj największym, jak myślę, „graczem" jest właśnie Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. Tak jak powiedziałem, plan był na ok. 112 miliardów, wykonanie w roku 2020 będzie poniżej 100 miliardów. Dziękuję bardzo.

Aha, było jeszcze jedno pytanie, dotyczące inflacji. W kwestii inflacji zwracam uwagę, że podobnie jak produkt krajowy brutto i jego przedstawiony szacunek, również była to jakaś średnia rynkowa, średnia z prognoz instytucji międzynarodowych oraz z NBP. O ile pamiętam, to w momencie konstruowania i przyjmowania założeń do projektu ustawy budżetowej, samych założeń – jeżeli źle pamiętam, to pan dyrektor mnie poprawi – o ile pamiętam, to prognozy Narodowego Banku Polskiego mówiły o jeszcze niższej inflacji niż ta na poziomie 1,8%. Jak pan senator słusznie założył, jest to niekorzystne, wiadomo, inflacja jest niekorzystnym zjawiskiem, w szczególności dla konsumentów, ale na niektóre dochody mogłaby mieć pozytywny wpływ. Jednak nie jest intencją rządu to, żeby wyższe dochody były wynikiem nie ogólnego rozwoju, a tylko i wyłącznie wyższej inflacji. Myślę, że inflacja na rok 2020, przewidziana w nowelizacji ustawy budżetowej, bliska jest tej wartości, którą faktycznie osiągniemy. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Pan przewodniczący Kazimierz Kleina się zgłasza.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Problemem naszego budżetu, ale też pewnie innych budżetów w innych krajach europejskich, jest kwestia tego, że dominujące wydatki są wydatkami sztywnymi, a więc takimi, które wynikają z realizowania różnego rodzaju ustaw, zasad, przepisów, które wcześniej zostały uzgodnione. Chciałbym zapytać: jaka część wydatków w naszym budżecie to są wydatki rozwojowe, inwestycyjne? Powiedział pan, że w ramach środków niewygasających co najmniej 7,3 miliarda zł to będą środki przeznaczone głównie na rozwój infrastruktury. Jaki procent albo może jaką kwotę przewidziano w budżecie na rok 2021, jeśli chodzi o te wydatki rozwojowe, nie sztywne. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.
Czy pan minister jest gotów?
Bardzo proszę.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Tak, Panie Przewodniczący.

Powiem tak: niezmiernie trudno jest powiedzieć o tym, które wydatki są wydatkami zupełnie sztywnymi, bo możemy tutaj domniemywać, czy np. kwestie wynagrodzeń są wydatkami sztywnymi, czy jednak jest tu pewna elastyczność. Jeżeli chodzi o kwestię wydatkową i wydatki budżetowe w takiej części, powiedziałbym, inwestycyjnej, prorozwojowej, to – o ile pamiętam – jest to kwota zbliżona do kwoty dotyczącej roku 2019, czyli to jest mniej więcej, jeżeli chodzi o inwestycje, 22–23 miliardy zł. To tak z pamięci podaję. Zwróćmy uwagę, że ten bufor roku 2020, te wydatki niewygasające w znacznej części mają taki charakter, że trzeba patrzeć na obie te pozycje łącznie. Jednak oprócz wydatków budżetu państwa za kwestie związane z prorozwojowością można uznać taki program operacyjny i wydatki z tego programu, jak POIR, który już omawiałem. W ramach tego programu wydatki w roku 2021 ... No, nie mam niestety... może gdzieś będę miał, więc... mam. Wydatki Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój zaplanowano w kwocie 5 miliardów 81 milionów zł ze środków unijnych. Tyle mogę tak na szybko powiedzieć. Przyznam, że sami też mamy często taki problem metodologiczny, co oznaczają te wydatki sztywne. Mamy różne zestawienia, ale, tak jak powiedziałem, to są tylko nasze wewnętrzne założenia.

Przepraszam, jeszcze nie odniosłem się do jednej rzeczy, a mianowicie do kwestii związanych z ekspertyzą przygotowaną dla Senatu przez profesora Uniwersytetu Łódzkiego. No, powiem, że ta ekspertyza de facto stanowi zachętę do zwiększenia deficytu budżetowego. Mamy zmierzać w tym kierunku, żeby ten deficyt... Kiedy przygotowywaliśmy projekt ustawy budżetowej, nam ten deficyt wydawał się optymalny. Czy powinniśmy mieć większy deficyt? Myślę, że mamy takie możliwości finansowania, takie możliwości rozwojowe, i przypomnę, że na poziomie parlamentu nie ma już możliwości zwiększenia deficytu. Ale zwracam uwagę jeszcze na jedną rzecz, nie za bardzo kojarzę... Może nie wszystko pamiętam, ale nie bardzo kojarzę, aby na poziomie prac Sejmu były zgłaszane poprawki, które by prowadziły do samego zmniejszenia deficytu, raczej były takie prowadzące do przeniesień wydatków.

Jeżeli chodzi o inwestycje – mam już takie szczegółowe dane dotyczące inwestycji – to z budżetu środków krajowych na wydatki inwestycyjne przewidziano ok. 23,9 miliarda zł. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.
Czy są kolejne osoby chcące zabrać głos?
(*Głos z sali*: Nie.)
Na razie nie ma chętnych.

Panie Ministrze, w takim razie ja zadam pytanie. Chciałbym wrócić na chwilkę do kwestii dochodów i tej ostrożności w planowaniu dochodów. Ja właściwie podzielam ten pogląd, minister finansów rzeczywiście powinien ostrożnie planować budżet w tej części, tylko zastanawiam się, czy ta ostrożność nie jest zbyt daleko posunięta, zwłaszcza w świetle tego, co pan powiedział o dochodach tego roku. To jest jednak olbrzymia różnica. Mówię o różnicy między tymi dochodami, które najprawdopodobniej zostały zrealizowane w roku 2020, a tymi, które są planowane na 2021 r. Nawet jak porównamy te dochody czy wzrost planowanych dochodów na rok 2021 z projektem nowelizacji 2020, to przynajmniej jeden podatek nieco zastanawia – pan minister trochę o tym mówił – a mianowicie podatek dochodowy od osób prawnych. Tutaj są niższe dochody niż w projekcie nowelizacji w 2020 r. Pan minister mówił o podatku estońskim, że to może spowodować... Niemniej jednak cały czas planujemy wzrost gospodarczy i mamy nadzieję, że ten wzrost rzeczywiście będzie miał miejsce. No więc czy tutaj takie ostrożne planowanie nie jest zbyt daleko idące. To, jeśli chodzi o dochody.

A jeśli chodzi o wydatki, to czy mógłby pan, Panie Ministrze, powiedzieć tak ogólnie o tych wydatkach, których wysokość liczymy w stosunku do PKB? Jeśli chodzi o obronę narodową,

to, jak wiemy, tam jest 2,2, ale mam wątpliwości, czy w dobie koronawirusa musimy wydawać na obronę narodową takie kwoty. Czy nie znalazłyby się lepsze sposoby na wydatkowanie tych środków? No, tu akurat nie jesteśmy zobowiązani taką częścią wydatków w stosunku do PKB. Tak że może postawić na zdrowie, przede wszystkim zdrowie. Jak to wygląda, jeśli chodzi o wydatki zdrowie? Ile powinno być środków, zgodnie z wcześniejszymi założeniami?

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Powiem tak. Jak w czerwcu objąłem funkcję sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, to przyznam, że... wtedy naprawdę bardzo bym się cieszył... Takim celem, być może nie do utrzymania jeszcze w czerwcu i niemożliwym do realizacji, byłoby osiągnięcie dochodów na poziomie roku 2019. Teraz możemy mówić, że można było to lepiej szacować, niemniej jednak zwróćmy uwagę, że nie tylko nasze, ale też wszystkich innych prognozy fluktuowały. No więc wtedy było to na poziomie planowanej przez Komisję Europejską recesji w wysokości 4,6%. Tak jak już powiedziałem, wolę, że tak powiem, być tu niedoszacowany niż przeszacowany. Faktor niepewności jest naprawdę bardzo duży.

Jeżeli chodzi o kwestie związane z wydatkami, to nie można tutaj mówić, jeżeli chodzi o wydatki na zdrowie... One są ogólnie na poziomie 5,3% PKB, czyli był to wzrost z 5,03% do 5,3% i tu ta ścieżka wzrostu do 6% jak najbardziej jest możliwa. Kwotowo to jest ok. 12–13 miliardów. Łącznie... Trzeba powiedzieć, że budżet jest tylko skrawkiem tych wydatków, bo tu jest głównie Narodowy Fundusz Zdrowia. Ogółem te wydatki to jest ok. 120 miliardów zł. Nie wliczamy do tego tych wydatków, które były poniesione w ubiegłym roku, i tych, które prawdopodobnie będą również z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Ale jak najbardziej ze środków NFZ i budżetu, bez funduszu COVID, ten wskaźnik jest na planowanym poziomie 5,3% PKB.

Jeżeli chodzi o wydatki na obronność, to one kształtują się na poziomie ponad 51,6 miliarda zł. Zwracam uwagę, że wśród tych wydatków, które omawialiśmy, wydatków inwestycyjnych, tych prorozwojowych, największą pozycję stanowią wydatki właśnie w resorcie obrony narodowej, w budżecie ministra obrony narodowej, przy czym w nowelizacji budżetu 2020 one zostały jeszcze zwiększone, o ile pamiętam, o kwotę 3 miliardów zł.

Jeżeli chodzi o naukę i szkolnictwo wyższe, to planowana kwota wydatków to jest ok. 25 miliardów zł. Tam jest troszeczkę inny mechanizm waloryzacji, gdyż tam te wydatki są podzielone – jeszcze tak historycznie – na wydatki na szkolnictwo wyższe i na naukę. Kwota wydatków na tę część dotyczącą nauki jest niejako waloryzowana wzrostem produktu krajowego brutto, to znaczy prognozowaną stopą wzrostu, bądź utrzymywana na tym samym poziomie, np. w razie planowanej depresji, a kwota wydatków na część dotyczącą szkolnictwa wyższego jest właśnie takim planowanym wskaźnikiem inflacji, czyli 1,8 – to jest ta część na szkolnictwo wyższe. A część dotycząca nauki wiąże się z planowanym wzrostem produktu krajowego brutto, czyli tą stopą wzrostu. Tam jest jeszcze taki troszeczkę korygujący wskaźnik, w górę, niejako przyspieszający wzrost w części nakładów na naukę. No, mogę powiedzieć, że jeżeli chodzi o nakłady na naukę i na tzw. B+R, to odnotowujemy stały progres w relacji do produktu krajowego brutto. O ile pamiętam, wg ostatnich danych to jest ponad 1,3% PKB, a przez wiele lat to był niecały 1% PKB, więc jest to naprawdę spory wzrost. No, tam są wliczone nie tylko wydatki sektora publicznego, ale również wydatki przedsiębiorstw. Tutaj duże znaczenie miała właśnie druga ustawa innowacyjna, ulgi, ale również zapewnienie w reformie przeprowadzonej przez pana premiera Jarosława Gowina zwiększenia nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe. Tu mogę powiedzieć, że w ostatnim czasie również Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jeszcze pod koniec roku 2020 dokonało znacznego zwiększenia subwencji na wszelkie uczelnie, które mają w ofercie kierunki medyczne, i na takie uczelnie, które mają kierunki okołomedyczne, czyli np. pielęgniarstwo czy ratownictwo medyczne. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.
Pan senator Leszek Czarnobaj.

SENATOR
LESZEK CZARNOBAJ

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Ja króciutko jeszcze, tak polemicznie. No szkoda, że nie jestem w Warszawie, ale nie mogłem być, szkoda, bo lepiej by się rozmawiało.

Panie Ministrze, kwestia dotycząca przyjęcia takich makroekonomicznych założeń. No, jeżeli przyjmiemy, że PKB jest na poziomie od 3,6 do 6%, to proszę zauważyć, że 4% to nie jest ani optymistycznie, ani średnio optymistycznie, tylko bardzo, bardzo pesymistycznie. Inflacja – 1,8%. Panie Ministrze, no, szacunki są na poziomie od 1,7% do 3,5%. Tutaj pan, Panie Ministrze, przyjmuje akurat 1,8%. Dlaczego o tym mówię? Mówię o tym, Panie Ministrze, w kontekście wspomnianej opinii. Ja nie odebrałem tego tak, że pan profesor zachęca do maksymalnych wydatków: a niech się dzieje wola nieba, jeśli chodzi o deficyt. On raczej mówi o tym – i dlatego czekałem na opinię pana – że rok 2020 to był rok ratowania gospodarki, i całkiem nieźle to wyszło, a jeżeli chodzi o rok 2021, to trzeba zrobić wszystko, co jest związane z powrotem do wyższego poziomu inwestycyjnego, zwiększenia nakładów na badania i rozwój. No, 1,3% to jest, Panie Ministrze... Oczywiście tam co roku jest wzrost, wzrost od 0,3% do 0,4%. Jednak jest to dziedzina, w której trochę odstajemy. Jeśli chcemy dalej konkurować w eksporcie, a eksport dał dzisiaj olbrzymią szansę dla Polski, to właśnie na badania i rozwój należałoby zwiększyć wydatki. No więc ja mówię o tym, że może warto by było, Panie Ministrze... Jeżeli nie teraz, to w połowie roku, kiedy państwa prace już będą trwały, ale zachęcam do tego... No, czy nie warto zastanowić się nad dużymi wydatkami inwestycyjnymi, prorozwojowymi, proeksportowymi?

Jeszcze jedna sprawa. Dzisiaj ok. 6 milionów osób w Polsce to są ludzie nieczynni zawodowo. Jednym z największych problemów będzie kwestia sił – inaczej – rąk do pracy. Proszę mi wskazać: czy my w tym budżecie – pytam, bo nie zauważyłem – mamy uwzględnione takie bezpośrednie zadanie, jak aktywizacja? Ja nie mówię o tym, co robią urzędy pracy, bo to jest niewystarczająca kwestia, jeśli chodzi o zadania wykonywane, ale warto nad różnego rodzaju elementami takiej strategii się zastanowić. Dlaczego o tym mówię? Panie Ministrze, ja w swojej historii poznałem wielu ministrów, jeden był, że tak powiem, księgowy, drugi bardziej księgowy, a ja mówię to do pana, bo odbieram pana jako stratega finansowego, który łączy strategię rozwoju ze strategią finansową. No, od tego, żeby lewa zgadzała się z prawą, to są ludzie, którzy muszą nad tym czuwać i oni są za to odpowiedzialni. Natomiast minister finansów jednak powinien być o ten krok dalej, a mianowicie działać w myśl tej strategii finansowej, strategii inwestycyjnej, strategii rozwojowej. Dlatego mówiłem o tej opinii.

Skoro już jestem przy głosie, to jeszcze króciutko o jednym. Panie Ministrze, dziękuję za wyszczególnienie tych funduszy, pozabudżetowych agencji i różnych innych źródeł wydawania pieniędzy. Jednak może teraz warto by było do tego, co zostało zrobione, zrobić taki ogólny szacunek, naprawdę bardzo ogólny, dotyczący tego, ile pieniędzy, że tak powiem, krąży poza budżetem i ile musimy założyć, żeby w przyszłości, w następnych latach, np. w roku 2027 czy w 2030, móc te wydatki sfinansować.

Mam jeszcze kilka pytań dotyczących pozycji związanych z rezerwami. Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to już nie będę zabierał potem głosu, tylko teraz szybciutko powiem. Pierwsza dotyczy, Panie Ministrze... Nie pytałem o to przy temacie GUS, ale teraz pana spytam. Pan prezes GUS mówi o tym, że jest zmniejszony budżet, bo część jest w rezerwie. Proszę mi powiedzieć, dlaczego część pieniędzy na finansowanie GUS jest zaplanowana w rezerwie zamiast bezpośrednio w budżecie GUS?

Jeżeli chodzi o rezerwy, to chciałbym tutaj poruszyć temat 3 rezerw. Panie Ministrze, poz. 19, kwestia tych 5 milionów na zmiany organizacyjne i nowe zadania. No, kwota jest niewielka, ale zadanie bardzo dyskusyjne: nowe zadania. No, na pewno pan wie, że największy wskaźnik zatrudnienia w roku 2020 w Polsce i w Europie to było zatrudnienie w administracji. W związku z tym tego rodzaju rzeczy mnie bardzo interesują: czy państwo planujecie znowu zwiększenie, jeśli chodzi o zatrudnienie w administracji? Dalej, Panie Ministrze, poz. 21. Ja nie wiem, czy ona podlega zakresowi naszej komisji, ale chyba tak. Mówił pan o kwocie chyba 4 milionów zł. Jeśli można prosić o przybliżenie tematu, bo mówi się o kadrze, która zostanie odwołana, o planowanych zmianach. Czy można by było na temat tej poz. 21 trochę więcej usłyszeć? I tak samo, Panie Ministrze, na temat poz. 44. No, 1 miliard

800 tysięcy zł to jest bardzo duża kwota. Jednym z elementów jest poprawa skuteczności, jeśli chodzi o kwestie podatkowe. Proszę przybliżyć sprawę poz. 44, jeśli mógłbym prosić. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.
Panie Ministrze, bardzo proszę o odpowiedź.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Jeżeli chodzi o te rezerwy – to jest chyba poz. 19 i poz. 21 – to takie rezerwy są wymagane przepisami prawa. Jest ustawa o kształtowaniu wynagrodzeń w sferze budżetowej i taka rezerwa po prostu musi być tworzona, podobnie jak rezerwa ogólna, o której mówi ustawa o finansach publicznych. Tak że takie rezerwy muszą być tworzone. Kwoty, jak państwo zauważyliście, nie są kwotami dużymi. Myślę, że tutaj w efekcie działań, które podjęła Rada Ministrów i które Sejm poparł, a są to działania i założenia dotyczące ograniczenia wynagrodzeń w sferze budżetowej... W roku ubiegłym, czyli w 2020 r., była pewna kwota oszczędności w administracji, w roku bieżącym – tu już mówię o roku 2021 – nie ma przewidzianego funduszu nagród. Były również 5-procentowe oszczędności na wydatkach bieżących w przygotowanej ustawie budżetowej. No więc myślę, że tutaj o jakimś zwiększeniu administracji nie ma mowy, absolutnie nie zakłada się tego i to moim zdaniem z budżetu naprawdę nie wynika. Środków na pewno jest mniej, nawet nie tyle samo, to znaczy tyle samo jest na wynagrodzenia, ale jest mniej, jeśli chodzi o fundusz nagród, tego funduszu nagród w administracji po prostu się nie tworzy. Ograniczone są również wydatki rzeczowe.

Druga sprawa, jeżeli chodzi o tę taką dużą rezerwę, to jest tu głównie... No, ja tutaj w szczegółach nie odpowiem na pytanie, tu by się przydał ktoś ze skarbówki, ale tu jest właśnie ten program wieloletni Krajowej Administracji Skarbowej, to jest ten program...

(*Senator Leszek Czarnobaj*: Przepraszam, Panie Ministrze, Panie Przewodniczący, to może umówmy się, że na spotkanie podczas obrad plenarnych pan minister przygotuje nam taką krótką informację na ten temat. To jest duża kwota i warto, żebyśmy trochę więcej wiedzieli.)

Ależ oczywiście, oczywiście, Panie Przewodniczący. Być może nie tylko ja będę na posiedzeniu plenarnym, jako reprezentujący ministerstwo, może będzie ktoś np. z kierownictwa administracji skarbowej. Myślę, że jeżeli nie w taki sposób, to w inny, ale jak najbardziej program modernizacji Krajowej Administracji Skarbowej przedstawimy.

Jeżeli chodzi...

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Panie Ministrze, chciałbym jeszcze uzupełnić, bo ten temat nam umknie. No, ja tutaj w zupełności podzielam pogląd pana senatora Czarnobaja, że w przypadku niektórych rezerw chyba trochę przesadzamy. Tak jak pan senator powiedział, jeśli chodzi o spis rolny, to jesteśmy w stanie przewidzieć prawie co do złotówki, ile to będzie kosztować. To dlaczego my to wstawiamy w rezerwach celowych, zamiast rzeczywiście wpisać do budżetu w części 58, tej dotyczącej GUS? I takich przykładów można podać więcej. Mówimy o rezerwie nr 44, mówimy o administracji skarbowej, ale tu jest np. taka pozycja, jak wydatki inwestycyjne Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. No, nie idzie tego przewidzieć i wpisać do budżetu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów? Ano idzie, tyle tylko że wtedy okazałoby się, że ten budżet jest dużo większy, niż był do tej pory, i ktoś by to zakwestionował. A tak wydatki są schowane i Kancelaria Prezesa Rady Ministrów będzie finansowana poprzez rezerwę celową, i to olbrzymią. To wszystko jest schowane, nikt tego nie znajdzie.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Zwracam tutaj uwagę na kwestię następującą. Po co de facto tworzy się rezerwy celowe?

Chodzi m.in. o takie wydatki, w przypadku których nakazuje to ustawa, bądź takie, których nie jesteśmy w stanie precyzyjnie zakwalifikować. No, nie jesteśmy w stanie podać, jakie będą wydatki z tego tytułu.

Zwracam uwagę również na kwestię GUS. W zeszłym roku wydatki w częściach również były dużo niższe, niż przewidywano w ustawie budżetowej. Zdajemy sobie sprawę, że tutaj jest nieduża doza elastyczności. Mówię tak z tego względu, że ujęcie tych wydatków w częściach powodowałoby tylko oszczędności, a tutaj jest możliwa – za zgodą sejmowej Komisji Finansów Publicznych – pewna elastyczność. Z tego, co pamiętam, wynika, że ustawa o spisie podaje maksymalne kwoty, które mogą zostać przeznaczone na spis. Po to, żeby ich od razu nie wrzucać do części budżetowej, po prostu zapisaliśmy je w rezerwie. Jest tutaj podane zadanie i te środki w pierwszej kolejności będą na to przeznaczane.

A jeżeli chodzi o kwestię rezerw celowych, no to teraz jest taki problem, czy te rezerwy są za duże, czy za małe. No, moim zdaniem są na właściwym poziomie. Pewnie można by gdzieś jeszcze na siłę podopisywać jakieś środki, ale to naprawdę niewiele by zmieniło z tego względu, że na etapie wykonania budżetu państwa i tak nie dokonuje się wydatków z samych rezerw celowych. One muszą zostać gdzieś przeniesione, no a wtedy będzie wiadomo, ile dana kancelaria rzeczywiście wydała na etapie wykonania. A więc moim zdaniem nie jest dużym problemem to, że umieszczono jakieś środki w rezerwie celowej i opisano, jaki jest ich cel. Tutaj był przytaczany przykład GUS, ale moim zdaniem jest to rozwiązanie właściwe i niekontrowersyjne.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Dziękuję.

Nie wiem, czy na wszystkie pytania pana senatora Czarnobaja pan odpowiedział.

Panie Senatorze?

SENATOR
LESZEK CZARNOBAJ

Nie, no właśnie nie. Na tę pierwszą część dotyczącą szacowania dochodów oraz inflacji... To dotyczy także aktywizacji osób nieczynnych zawodowo. No, to było kilka pytań. Jak pan minister nie odpowie, to zadam je podczas obrad plenarnych.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Oczywiście postaram się odpowiedzieć. No, myślę, że jeśli chodzi o kwestię aktywizacji zawodowej, to jest to kwestia, która nie dotyczy wprost ustawy budżetowej, tylko jakiegoś programu, jakichś działań systemowych w tym zakresie. Oczywiście stoimy przed takim wyzwaniem, ale myślę, że to nie jest temat związany z ustawą budżetową na rok 2021. Nie z chodzi o to, że to nie jest, że tak powiem, istotne, tylko o to, że po prostu nie mieści się to w tym zakresie. Może powinien istnieć jakiś rządowy program aktywizacji zawodowej, ale nie chcę wypowiadać się w tym zakresie za ministra pracy.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący Kazimierz Kleina.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Ja chciałbym jeszcze wrócić do kwestii obligacji, papierów wartościowych. Na ten problem zwrócił uwagę pan mecenas, który uważa, że ten sposób pokrywania wydatków, załatwianie tego poprzez obligacje, budzi poważne wątpliwości ustawowe. No, można odwołać się do konstytucji. O ile się orientuję, na ten rok, na rok 2021, wpisaliście państwo nowy limit. To będzie ustalała Rada Ministrów, ale jest to chyba 18 miliardów zł. Dlaczego idziecie państwo w kierunku obligacji? Jaki jest argument za tym, żeby pewne wydatki pokrywać właśnie poprzez emisję obligacji? Czy w praktyce nie byłoby taniej, gdyby te środki były częścią deficytu budżetu państwa, a nie znajdowały się... No, one są wliczane do długu publicznego, ale nie są wliczane do deficytu wydatków bieżących. Czy to po prostu nie zaciemnia systemu budżetowania i budżetu państwa w ogóle? To jest pierwsze pytanie. Wracam ciągle do tych obligacji, bo one coraz

częściej w ostatnich latach się pojawiają. Już nie mówię o tych kwotach przeznaczanych na media państwowe, telewizję i radio, ale także na inne cele, np. na szkolnictwo wyższe. To niestety zobowiązuje te instytucje, np. uczelnie, do prowadzenia obrotu tymi obligacjami, do ponoszenia dodatkowych kosztów itd. Nie chcę rozwijać tego tematu. To jest jedna sprawa.

Druga sprawa, też dość istotna, to kwestia subwencji oświatowych, które są przeznaczane dla samorządów. Ta sprawa od lat budzi wątpliwości, a teraz, w czasach COVID, problem ten widzimy z jeszcze większą ostrością. Czy nie próbowaliście państwo znaleźć jakichś dodatkowych środków, żeby te subwencje, które samorząd otrzymuje na cele oświatowe, w tym także na wypłatę wynagrodzeń, nieco zwiększyć?

I teraz takie drobne sprawy. Otóż dzisiaj rano na posiedzeniu innej komisji mówiliśmy o ustawie wspierającej energetykę wiatrową na morzu. To jest ogromny projekt, który będzie realizowany przez spółki Skarbu Państwa i podmioty prywatne. Minister zapowiadał także duże wsparcie na rzecz rozwoju tego programu na obszarze nadmorskim. Czy w budżecie państwa zostały na to zapewnione środki, tak aby można było zmodernizować, przystosować nasze porty bałtyckie? Mówię o tych portach o podstawowym znaczeniu, o portach typu Gdańsk, Gdynia, Szczecin, Świnoujście...

(*Zakłócenia w trakcie wypowiedzi*)

...Serwisowymi obsługującymi tę wielką, ogromną inwestycję energetyczną na Morzu Bałtyckim. Może się wydawać, że to jest drobna sprawa, ale ona jest istotna z punktu widzenia rozwoju Polski, a szczególnie tych obszarów nadmorskich. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.
Panie Ministrze, bardzo proszę.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

No, znowu wracamy do tematu obligacji. Tak jak już kiedyś powiedziałem, dokapitalizowywanie obligacjami wzięło się z lat dziewięćdziesiątych. Od 2009 r. dokapitalizowywany może być też Bank Gospodarstwa Krajowego. Zwracam tutaj uwagę na pewną niekonsekwencję, bo to właśnie dzięki obligacjom, dzięki dodatkowym 3 miliardom z obligacji – tego jest nawet więcej, teraz to już ponad 4 miliardy – uczelnie mogą zwiększać wydatki na badania i rozwój. Działania finansowane poprzez te obligacje mają głównie charakter inwestycyjny.

(*Senator Kazimierz Kleina*: Ja nie neguję...)

Jeżeli chodzi o kwestię kosztów finansowania, to myślę, że te koszty są de facto na takim samym poziomie niezależnie od tego, czy mowa o obligacjach, czy o finansowaniu poprzez deficyt.

A jeżeli chodzi o kwestię uczelni, to zwracam uwagę na... Opowiem taką anegdotę ze swojej uczelni. Może to państwa zdziwi, ale przed świętami dostałem pewne zapytanie od osoby, która na Uniwersytecie Warszawskim zajmuje się wielkim, wieloletnim programem opiewającym na prawie 1 miliard zł. Czy Wysoka Komisja wie, jakie to było pytanie? Zapytano mnie, czy nie dałoby się tego programu zamienić na przekazanie obligacji. Z takim oto zapytaniem wystąpili przedstawiciele Uniwersytetu Warszawskiego. Jest tu widoczna pewna, że tak powiem, wartość dodana, jeśli chodzi o dokapitalizowanie obligacjami. Myślę mianowicie o dużo większej swobodzie manewrowania w zakresie wydatkowania tych środków. Pamiętam, jak kiedyś dyskutowałem z panem senatorem Czarnobajem o kwestii procesów inwestycyjnych i ich trwałości, np. o tym, że dotacje zapewniają środki tylko na rok. No, niewykorzystane dotacje przepadają, po prostu zmniejsza się pole manewru w roku przyszłym. W przypadku znaczonych obligacji inwestycyjnych takiego problemu by nie było.

Co do odpowiedzi na drugie pytanie, to nie jestem w stanie odpowiedzieć, jak te elektrownie wiatrowe na morzu będą finansowane, a to z tego względu, że to jest pytanie szczegółowe, które należałoby skierować do ministra klimatu. Ale w kwestii obligacji mogę powiedzieć o jeszcze jednej sprawie, która jest związana właśnie z Wybrzeżem, a mianowicie o falochronie w Gdyni. Ta bardzo duża inwestycja będzie finansowana właśnie w ten sposób. Pod koniec roku 2020 zostały przekazane obligacje, dzięki którym powstanie ta duża inwestycja, jaką jest budowa falochronu. Nie pamiętam kwoty, ale to było... Może pan dyrektor mi przypomni. No, ok. 1 miliarda zł przekazano na Gdynię i na

Szczecin. Tyle zostało przekazane pod koniec roku 2020. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Dziękuję.

Zdaje się, że pan senator Kleina chciał zabrać głos jeszcze w trakcie wypowiedzi pana ministra.

Panie Przewodniczący?

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Ja oczywiście absolutnie...

(*Zastępca Przewodniczącego Paweł Arndt*: Słabo słychać pana przewodniczącego.)

Ja absolutnie nie neguję tych zadań, które są finansowane z obligacji. Nie mam żadnych wątpliwości co do tego, jak istotne są kwestie związane z rozbudową portu w Gdyni czy Świnoujściu, a także kwestie dotyczące uczelni. No, co do tego nie ma żadnych wątpliwości. Rodzi się tylko pytanie, czy ten właśnie system, system obligacji, jest systemem najlepszym. Pan podał przykład Uniwersytetu Warszawskiego. Możliwe, że są też takie sytuacje, ja tego nie chcę negować. Moje wątpliwości odnoszą się generalnie do kwestii czysto budżetowych, one dotyczą przejrzystości budżetu.

No, pytałem jeszcze o kwestię samorządów i subwencji oświatowej, bo to jest taka sprawa, którą się zawsze podnosi.

A co do wiatraków na morzu, to nie pytałem oczywiście o inwestycje w te wiatraki, bo wiadomo, że to będzie finansowane ze środków tych podmiotów, które będą w te inwestycje zaangażowane. Pytałem raczej o infrastrukturę, ale zdaję sobie sprawę, że to jest pytanie do ministra infrastruktury, a nie do ministra finansów.

Ale wracam do kwestii subwencji oświatowej. Czy pan mógłby jeszcze jakoś nam tę sprawę przybliżyć? Bo tu są zawsze, że tak powiem, duże oczekiwania ze strony samorządów. No, zresztą wiemy o tym, że ta subwencja nie pokrywa w całości wydatków oświatowych.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Panie Ministrze, bardzo proszę.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Chciałbym przekazać informację, że część oświatowa subwencji wynosi ponad 52 miliardy, a więc wzrosła o niemal 2 miliardy w stosunku do roku 2020. W ujęciu procentowym jest to wzrost o ok. 4,4%. A więc widać, że ten wzrost, jeżeli chodzi o subwencję oświatową, mimo wszystko nastąpił.

Oczywiście samorządowcy mają tutaj swoje szacunki, jak również swoje pomysły. Ja ostatnio uczestniczę w pracach takiego zespołu, który... Intencją ministerstwa rozwoju jest to, żeby zwiększyć możliwości inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego. Pojawia się np. pomysł przyznania subwencji rozwojowej, czyli subwencji przeznaczonej na zwiększenie inwestycji, no ale wszystko wraca do punktu wyjścia, bo samorządowcy stawiają warunek, że płace nauczycieli mają być po prostu finansowane przez rząd. No, myślę, że do wyjaśnienia tego, do dokonania takich rozstrzygnięć, potrzebny jest nie tylko minister finansów, ale również minister edukacji. Myślę, że o tym trzeba by rozmawiać na poziomie Rady Ministrów.

Niemniej jednak, reasumując, chciałbym zwrócić uwagę, że subwencja oświatowa zwiększa się o niemal 2 miliardy zł. Do ponad 70 miliardów zwiększa się również cała subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Pan senator Frankiewicz.

SENATOR
ZYGMUNT FRANKIEWICZ

To będzie taka trochę rytualna dyskusja, ale dla porządku powiem, że w tej informacji, którą dostaliśmy, w informacji o budżecie państwa w zakresie oświaty i wychowania, jest wyraźnie podane, że podwyżki dla nauczycieli, które weszły w życie, były podwyżkami o 6%. A więc te

4,4% nie robi na nikim wrażenia, wręcz odwrotnie. Oczywiście sprawa nie jest taka prosta, bo te podwyżki weszły w życie we wrześniu. Trzeba by sięgnąć parę lat wstecz, żeby zobaczyć, jak subwencja oświatowa miała się do kolejnych podwyżek.

To jest efekt desperacji samorządów. Samorządy proponują, aby płace nauczycieli były wypłacane przez rząd, a nie samorząd. No, rząd nie ma na te płace wpływu, a one rozjeżdżają się z subwencją. Udział wydatków oświatowych w budżetach samorządów jest tak duży, że małe wahnięcia w tym bilansie powodują wręcz wyzerowanie możliwości inwestycyjnych czy w ogóle możliwości rozwojowych samorządu. Tak w trzech czy pięciu zdaniach streściłbym problem, o którym mówimy, ale zgadzam się, że to nie jest miejsce ani czas, żeby o tym głębiej dyskutować. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ja tylko ad vocem, odniosę się do wypowiedzi pana senatora Frankiewicza. Rozumiem to, ale chciałbym tak troszeczkę tę dyskusję... Jeżeli chodzi o dyskusję dotyczącą jednostek samorządu terytorialnego, to chciałbym ją troszeczkę uporządkować. Chodzi mi o to, że skoro jest projekt ustawy o subwencji proinwestycyjnej, to powinniśmy skupiać się na wypracowaniu jak najlepszych rozwiązań. A ta dyskusja, jak pan senator wie, kończy się tak, że po prostu nie rozmawiamy dalej, bo nie została załatwiona kwestia subwencji oświatowej. To po prostu do niczego nie prowadzi, tylko o to mi chodziło. Jeżeli są jakieś możliwości wzmocnienia działań proinwestycyjnych – o tym już zresztą dyskutowaliśmy – np. stałego zastąpienia funduszu inwestycji samorządowych jakimś innym mechanizmem, może bardziej właściwym, to musimy o tym dyskutować. W tym obszarze jest jakieś pole do dyskusji, no ale zatrzymywanie się przy kwestiach, na które minister finansów nie do końca ma wpływ, nie posuwa tej dyskusji do przodu. Tylko o to mi chodziło, Panie Senatorze. Dziękuję.

SENATOR
ZYGMUNT FRANKIEWICZ

Jeśli można, Panie Przewodniczący, to ja też krótko się do tego odniosę. To oczywiście nie może być ani warunkiem, ani rozwiązaniem zastępczym, bo to są niezależne sprawy. Cenię to, że rozmawiamy na temat subwencji rozwojowej, bo to ma sens. Myślę, że przyniesie to dużo pozytywnych skutków dla każdej ze stron. Obok tego jest problem finansowania oświaty czy w ogóle reformy oświaty, ale to nie temat na tę dyskusję. Dziękuję.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Zdaje się, że kolejni senatorowie zgłaszają się do głosu.

Czy pan minister chciałby jeszcze się do tego odnieść? Nie.

Pan senator Czarnobaj.

SENATOR
LESZEK CZARNOBAJ

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Ja tak króciutko. Pan minister powiedział, że na zdrowie idzie 5,3% PKB, czyli ok. 120 miliardów zł. Rozumiem, że 120 miliardów to jest kwota łączna, że to jest wszystko, co dajemy na ochronę zdrowia. A te 5,3% odnosi się do PKB z którego roku? Czy mógłby pan minister podać ten rok? Bo to chyba jest PKB z okolic 2019 r.

Panie Ministrze, mam jeszcze pytanie związane z budżetem. Jak zrobimy porównanie wydatków budżetowych, to zobaczymy, że drastyczne zmniejszenie wydatków dotyczy 3 przypadków: Senatu, rzecznika praw obywatelskich i rzecznika praw dziecka. Czy mógłby pan minister powiedzieć, dlaczego tak jest? To jest jedna kwestia.

I teraz druga. Panie Ministrze, odniosę się jeszcze do tego, o czym pan tutaj dyskutował przed chwilą z panem senatorem... O Jezu,

starość. Chodzi o temat edukacji. Chcę powiedzieć tylko tyle: Panie Ministrze, chwała wam za to, że dyskutujecie na temat systemowych rozwiązań dotyczących inwestycji, ale ja naprawdę popieram to, co padło...

(*Zastępca Przewodniczącego Paweł Arndt*: Panie Senatorze, słabo pana słychać w tym momencie.)

To są 2 oddzielne tematy i dlatego bardzo bym prosił, żeby kwestię dotyczącą subwencji oświatowej rozpatrywać jako jeden temat, a kwestię funduszu prorozwojowego jako drugi temat.

A co do pytań, które zadałem, to prosiłbym, żeby pan minister na nie odpowiedział.

Było słychać czy powtórzyć?

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Tak, tak, tym razem było słychać. Bardzo dziękuję.

Panie Ministrze?

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
SEBASTIAN SKUZA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

To może zacznę od ostatniej kwestii. Bardzo dziękuję za tę deklarację. Tak, to powinny być 2 odrębne tematy. Chodzi o kwestię finansowania oświaty i finansowania prorozwojowych inwestycji w zakresie jednostek samorządu terytorialnego.

Jeżeli chodzi o kwestię cięć w jednostkach, o których mówił pan senator, to chciałbym zwrócić uwagę, że takie cięcia objęły wiele jednostek, które są określone w art. 139 ustawy o finansach publicznych. Nie mogę się zgodzić ze stwierdzeniem, że największe cięcia były właśnie w przypadku rzecznika praw obywatelskich i Senatu. Uważam, że największymi, można powiedzieć, loserami w tym zakresie były jednostki sądownictwa, sądy powszechne, gdzie te cięcia wyniosły prawie 290 milionów zł. No, główne cięcia w zakresie instytucji ujętych w art. 139 dotyczyły kwestii związanych z koniecznością dostosowania się do przepisów ustawy okołobudżetowej, czyli głównie kwestii wynagrodzeniowych. O ile dobrze pamiętam, były również cięcia w zakresie Senatu, które dotyczyły kwestii finansowania polityki zagranicznej. To było związane z Polonią, jeśli dobrze pamiętam. No, rzeczywiście były również takie cięcia.

Padło tu jeszcze pytanie o kwestie związane ze zdrowiem. Może oddam głos swoim współpracownikom. Z tego, co pamiętam, wynika, że to, jaką podstawę przyjmuje się w tych szacunkach oraz jakie środki wliczają się do tego finansowania, reguluje ustawa o finansowaniu służby zdrowia, ale oddam tutaj głos państwu dyrektorom.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Bardzo proszę.

DYREKTOR
DEPARTAMENTU FINANSOWANIA
SFERY BUDŻETOWEJ
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
ANETA CIELOCH

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Aneta Cieloch, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej.

Przy obliczaniu wskaźnika dotyczącego ochrony zdrowia bierze się pod uwagę opublikowane PKB, czyli to, które zostało już ogłoszone przez GUS. W tym przypadku, w ustawie na rok 2021, dostępne dane o PKB pochodzą z roku 2019. Dziękuję bardzo.

(*Senator Leszek Czarnobaj*: Panie Przewodniczący, czy mógłbym dodać tylko jedno zdanie sprostowania?)

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Tak, bardzo proszę.

SENATOR
LESZEK CZARNOBAJ

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze!

Chciałbym serdecznie podziękować i przeprosić. No, teraz zweryfikowałem te dane, musiały mi się tabele przesunąć. Ma pan 100% racji,

jeśli chodzi o finansowanie tych 3 instytucji, które wymieniłem. Sorry.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO
PAWEŁ ARNDT

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos? Nikt się nie zgłasza.

Rozumiem, że kończymy dyskusję na temat budżetu. Była to dyskusja ogólna, choć czasami dotyczyła też ona dość szczegółowych spraw związanych i z dochodami, i z wydatkami budżetu. Na tym więc kończymy nasze posiedzenie.

Kontynuować będziemy jutro od godziny 15.00. Odbędziemy spotkania z przedstawicielami poszczególnych komisji, po czym zwołane zostanie, jak mówiłem wcześniej, jeszcze jedno posiedzenie komisji, na którym będziemy głosowali nad zgłoszonymi wnioskami, poprawkami do budżetu.

Bardzo dziękuję wszystkim za udział. Dziękuję panu ministrowi i jego współpracownikom. Dziękuję wszystkim obecnym, a także tym, którzy pracowali z nami zdalnie.

Zamykam posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

(Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 25)

Kancelaria Senatu
Opracowanie:
Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów
Druk i łamanie:
Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy